

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

Maa- ja metsätalous- ministeriön tilinpäätös 2022

Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2023:6

Maa- ja metsätalousministeriön tilinpäätös 2022

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat

Maa- ja metsätalousministeriö Helsinki 2023

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-366-568-2

ISSN pdf: 1797-397X

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2023

Maa- ja metsätalousministeriön tilinpäätös 2022

Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2023:6

Julkaisija Maa- ja metsätalousministeriö

Yhteisötekijä Maa- ja metsätalousministeriö
Kieli suomi

Sivumäärä 76

Tiivistelmä

Maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2022 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.

Asiasanat maa- ja metsätalousministeriö, tilinpäätös, toimintakertomukset, laskelmat

ISBN PDF 978-952-366-568-2

ISSN PDF 1797-397X

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-568-2>

Bokslut för jord- och skogsbruksministeriet 2022

Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2023:6

Utgivare Jord- och skogsbruksministeriet

Utarbetad av Jord- och skogsbruksministeriet

Språk finska

Sidantal

76

Referat

Bokslutet för 2022 för jord- och skogsbruksministeriet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäcks- och kostnads kalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.

Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.

Nyckelord jord- och skogsbruksministeriet, bokslut, verksamhetsberättelse, kalkyler

ISBN PDF 978-952-366-568-2

ISSN PDF

1797-397X

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-568-2>

Sisältö

LYHENNELISTAUS	7
1 Toimintakertomus	8
1.1 Johdon katsaus.....	8
1.2 Vaikuttavuus.....	11
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	11
1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	19
1.3 Toiminnan tehokkuus.....	23
1.3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.....	29
1.3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	33
1.3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	33
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta.....	34
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	34
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	38
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	38
1.6 Tilinpäätösanalyysi.....	41
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	41
1.6.2 Talousarvion toteutuminen.....	42
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	46
1.6.4 Tase.....	47
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	47
1.7.1 Arvioinnin toteuttamistapa.....	47
1.7.2 Johtopäätökset.....	48
1.7.3 Olennaisimmat kehittämiskohteet.....	48
1.8 Arviointien tulokset.....	49
1.9 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä.....	51
2 Talousarvion toteutumalaskelma	52
3 Tuotto- ja kululaskelma	62
4 Tase	64

5	Liitetiedot	66
	Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta	66
	Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot	67
	Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset	68
	Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat	69
	Liite 5 Henkilöstökulujen erittely	70
	Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	71
	Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	71
	Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut	71
	Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat	72
	Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	73
	Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat	74
	Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	74
	Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	74
	Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	74
	Liite 15 Velan muutokset	74
	Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio	75
	Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	75
	Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista	75
6	Allekirjoitus	76

LYHENNELISTAUS

Tässä tilinpäätöksessä on käytössä seuraavat lyhenteet:

Valtioneuvosto VN

Valtioneuvoston kanslia VNK

Ulkoministeriö UM

Oikeusministeriö OM

Sisäministeriö SM

Puolustusministeriö PLM

Valtiovarainministeriö VM

Opetus- ja kulttuuriministeriö OKM

Maa- ja metsätalousministeriö MMM

Liikenne- ja viestintäministeriö LVM

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM

Sosiaali- ja terveysministeriö STM

Ympäristöministeriö YM

Oikeuskanslerinvirasto OKV

Tasavallan presidentin kanslia TPK

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Kahden koronapandemiavuoden jälkeen palattiin syksyllä asteittain työpaikalle yhteisten hybridityöskentelylinjausten mukaisesti. Yhteisenä tavoitteena oli lisätä yhteisöllisyyttä, vaikka etätyö sinällään hoituikin tuloksellisesti. Läsnäytön tarve korostui erityisesti uusien työntekijöiden osalta. Työhyvinvointi ja -tyytyväisyys säilyivät hyvällä tasolla ja asetetut tulostavoitteet saavutettiin varsin hyvin.

Venäjän bruttaalin hyökkäyssodan johdosta rajusti noussut energian hinta kärjisti elintarvikkeiden alkutuotannon taloudellista ahdinkoa. Kohonneen sähkön hinnan rinnalla peltolannoitteiden ennätyskellisen korkeat hinnat heikensivät entisestään maatalouden heikkoa kannattavuutta. Tilanteeseen vastattiin nopeasti kevään runsaan 300 miljoonan euron huoltovarmuuspaketilla. Muuttuneen turvallisuustilanteen johdosta erityishuomio toimenpiteineen kohdistettiin myös vesihuoltoon ja patoturvallisuuden häiriötilanteisiin varautumiseksi. Ministeriön valmiussuunnitelma päivitettiin ja ohjeistettiin hallinnonalan virastojen varautumaan erilaisiin häiriötilanteisiin.

Maailmanlaajuinen covid-epidemia sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan korostavat huoltovarmuuden ja omavaraisuuden merkitystä myös Suomessa. Tämän johdosta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laaja tehtäväkenttä osana kokonaisturvallisuutta ymmärretään aiempaa paremmin sekä poliittisesti että jokaisen suomalaisen arjessa. Ruokaa tarvitsee jokainen, jokaisena päivänä. Puhdas vesi on osa turvallisuutta ja hyvinvointia. Tätä visiota korostaa uusi vuoteen 2030 ulottuva vesitalousstrategia. Kansallisessa vesihuoltouudistuksessa edetään hyväksytyin toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.

Euroopan komissio hyväksyi Suomen kansallisen CAP-suunnitelman elokuussa ensimmäisten jäsenvaltioiden joukossa. Suunnitelman keskiössä on ruuantuotannon turvaaminen, jota menneen vuoden helmikuussa käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota entisestään korostaa. Huoltovarmuuden turvaamisen rinnalla suunnitelman tavoitteena on vahvistaa ilmasto- ja ympäristötoimia sekä pyrkimys saada uusia tuottajia alalle. Mittavan, laajasti osallistavan valmistelutyön rinnalla valmisteltiin neljä suunnitelman toimeenpanolle välttämätöntä lakia sekä lukuisia asetuksia.

Työ hallitusohjelman kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi edistyi suunnitellusti myös vuonna 2022. Valtioneuvosto hyväksyi ja lähetti eduskunnalle selonteon maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta (MISU) merkittävänä osana työtä kohti

hiilineutraalia Suomea. Järjestyksessään toinen kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelma (KISS) valmistui ja annettiin eduskunnan käsiteltäväksi. Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelman tavoitteena on tuoda monipuolisesti käytännön sovelluksia uusien ilmastokestävien toimintamallien ja -tapojen käyttöönottamiseksi. Vuoden 2022 aikana käynnistyi lukuisia uusia hankkeita. Seuranta sekä viestintä käynnissä olevista hankkeista oli erittäin aktiivista ja osallistavaa. Korsnäsin merituulivoimapuiston toteuttajaksi hyväksyttiin Metsähallituksen valitsema kumppani. Päätöksellä on mittavia vaikutuksia Metsähallituksen rooliin kansallisessa uusiutuvan energian tuotannossa.

Myös luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi tehtävä työ jatkui aktiivisena ja monipuolisena. Talousmetsien METSO-ohjelman, osana HELMI-ohjelmaa toteutettavan vesilintujen elinympäristöjen SOTKA-hankkeen sekä vaelluskalojen NOUSU-ohjelman vaikuttavuus oli merkittävää ja kansalaisten arvostamaa eri puolilla maata. Metsätalouden kannustejärjestelmää valmisteltiin vastaamaan entistä paremmin sekä metsänomistajien että ympäristön kannalta välttämättömiin tavoitteisiin. Merkittävänä kotieläinten geenivaroja turvaavana toimenpiteenä siirrettiin Pelson vankilan lapinlehmä- ja kainuunharmaslampaiden karja ammattiopisto Lappian Louen opetustilalle Tervolaan.

Ravinteiden kierrätystä edistettiin kokeiluohjelman ja siihen liittyvien biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien avulla. Kansallisena tavoitteena on lisätä kierrätyslannoitteiden tuotekehitystä ja tuotantoa, kehittää logistiikkaa ja palveluratkaisuja sekä biomassojen prosessointia. Maatilojen tuetut uusiutuvan energiantuotannon investoinnit kolminkertaistuivat. Työ elintarvikejätteen ja ruokahävikin vähentämiseksi jatkui. Ministeriön rahoittama Hävikkifoorumi jatkaa toimintaansa ja toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaa hyvin se, että Suomessa asukaskohtainen ruokahävikki on alle EU-maiden keskiarvon.

Hallituksen esitys laiksi eläinten hyvinvoinnista annettiin eduskunnalle. Lakiesityksellä pyritään edistämään tuotanto-, seura- että luonnonvaraisten eläinten hyvinvointia hyvin monella tavalla korostaen eläinten lajityypillisen käyttäytymisen merkitystä. Uuden EU-tasoisien eläinten terveyttä koskevan säännösten toimeenpanoa jatkettiin aktiivisesti. Tarttuvien eläintautien osalta tilanne Suomessa säilyi erinomaisella tasolla toimenpiteiden kohdistuessa erityisesti ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

Yhteinen ruokapöytä -keskustelufoorumi satsasi osaltaan työhön elintarvikeviennin edistämiseksi kahden eri selvitystyön avulla. Sen rinnalla jatkettiin aktiivista viranomaistyötä uusien vientilupien saamiseksi sekä käynnissä olevan elintarvikeviennin turvaamiseksi. Monivuotinen hanke naudanlihan vientiluvulle Japaniin saatiin onnistuneesti päätökseen.

Poliittinen ja virkamiestason EU-vaikuttaminen säilyivät edellisvuosien tavoin aktiivisina. Eri tason tapaamisia ja neuvotteluja käytiin erityisesti Suomen CAP-suunnitelmasta ja EU:n vihreän siirtymän suunnitelmaan sisältyvistä ehdotuksista. Kahdenvälisiä komissaari- ja

virkamiestason tapaamisia järjestettiin neuvostojen ja työryhmäkokousten yhteyteen eri sektoreilla. Hybridimalliin siirryttiin myös EU-kokousten osalta, joten matkustaminen lisääntyi pandemian väistyttyä selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. EU:n ulkopuolisia matkoja tehtiin yli 100. Niissä korostui aiempien vuosien tapaan aktiivinen vaikuttaminen YK:n eri organisaatioissa.

Työ maaseudun ja saaristoalueiden menestyksen ja elinvoimaisuuden eteen jatkui hyvin monipuolisesti. Peltorakenteen kehittämissuunnitelman avulla luotiin uusia työvälineitä tilusjärjestelyihin, neuvontaan sekä omistus- ja hallintaratkaisujen kehittämiseen. Ohjelmalla on selkeä tavoite parantaa tilatason kilpailukykyä. Luomu 2.0 toimeenpanosuunnitelma valmistui laajan sidosryhmätyön tuloksena. Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmaa pilotoitiin kolmessa paliskunnassa porotalouden tulevaisuustyöryhmän työn jatkuessa.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelman 2021-2027 toimeenpano käynnistettiin. Kotimaisen kalan käytön lisäämiseksi käynnistettiin Kalakumous-verkosto osana edellisenä vuonna hyväksytyä edistämishanketta. Tenojoen vesistön lohien kalastuskieltoa jouduttiin jatkamaan lohikantojen heikon tilanteen johdosta.

Keskustelu metsien merkityksestä hiilinieluina ja -varastoina jatkui aktiivisena ja osittain polarisoituneena. Ministeriön tavoitteena on lainsäädännön ja siihen pohjaavien toimenpiteiden kautta edistää metsien kasvukykyä ja elinvoimaisuutta. Kansallinen metsästrategia 2035 luo tälle erinomaisen pohjan toimenpiteineen.

Riistaeläinten kannanhoitosuunnitelmien päivitystyö jatkui. Keskustelu suurpetojen metsästyksen oikeutuksesta jatkui edellisvuosien tapaan. Susien kannanhoidollisen metsästyksen ohella vastakkaiset mielipiteet löytyvät myös karhuluvista, jonka johdosta suuri osa karhunmetsästyksestä peruuntui valitusprosessien vuoksi.

Lainsäädäntötyö ja hallinnonalan tulosoheutus etenivät hyvin ja suunnitellusti. Hallituksen esityksiä annettiin 20. Asetustasoisia säädöksiä annettiin kaikkiaan 116. Huoneistotietojärjestelmän jatkokehittämissuunnitelman edellyttämät säädösmuutokset hyväksyttiin. Uusi lakiesitys hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista arpajaislain muutosten vuoksi annettiin eduskunnalle yhdessä muiden vastuuministeriöiden esitysten kanssa. Työ lukuisissa poikkialueellisissa yhteistyö- ja valmisteluryhmissä jatkui aktiivisena niin lainsäädännön kuin valtionhallinnon kehittämisenkin osalta. Hallinnonalan virastopäälliköt kokoontuivat ministeriön johdolla edelleen säännöllisesti.

Edellisen vuoden satsaus strategisten osaamisten kehittämishankkeeseen johti kokonaisuuden liittämiseen osaksi henkilöstösuunnittelua. Henkilöstösuunnittelun ja -johtamisen tueksi kehitettiin ja otettiin käyttöön uusi HR-kumppanuusmalli. Se on tehostanut

rekrytointiprosesseja ja sujuvoittanut yhteistyötä HR-asiantuntijoiden ja esimiesten välillä. Säännöllisiä kokoontumisia esimiesten kesken jatkettiin sekä läsnätapaamisina että virtuaalisesti.

Kuluneena vuonna ministeriö julkaisi 266 tiedotetta. Ministeriön julkaisusarja täydentyi 21 uudella julkaisulla. Bloggeja julkaistiin edellisen vuoden tapaan uutusteräsi 57 kpl. Myös sosiaalisen median kanavia käytettiin tiedonvälitykseen aktiivisesti. Hallinnonalan asiat olivat edellisten vuosien tapaan todella paljon esillä. Seura- ja tuotantoeläinten hyvinvointi, riista ja suurpedot, lohi ja muut vaelluskalat sekä maa- ja metsätalouden merkitys ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden osalta säilyivät otsikoissa. Venäjän hyökkäyksestä johtuen ruokaturva, toimiva vesihuolto ja huoltovarmuus nousivat aikaisempaa selkeästi merkittävimiksi keskustelunaiheiksi. Myös luotettavien paikka-, kiinteistö- ja huoneistotietojen merkitys on korostunut julkisessa keskustelussa ja se tulee korostumaan entisestään.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Arvosanojen arviointi:

1. **Heikko** (= toimenpidettä ei ole aloitettu tai ei toteutunut lainkaan)
2. **Välttävä**
3. **Tyydyttävä**
4. **Hyvä** (= toimenpide toteutui asetetun tavoitteen mukaisesti)
5. **Erinomainen** (= toimenpide toteutui asetettua tavoitetta selvästi paremmin)

Tavoite A1: Vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukyky paranee

Arvosana: 4

Valtioneuvosto hyväksyi joulukuussa 2021 Suomen esityksen EU:n yhteisen maatalouspolitiikan eli CAP:n kansalliseksi suunnitelmaksi vuosille 2023–2027. Suunnitelma kattaa CAP:n keskeiset välineet eli maatalouden suorat tuet, maaseudun kehittämistoimet ja osittain maatalouden markkinatoimet. Esityksen pohjalta Euroopan komissio hyväksyi Suomen tarkennetun suunnitelman elokuun 2022 lopussa ja tarvittavat lainsäädäntöehdotukset annettiin eduskunnalle budjettilakeina. Toimeenpanon pohjaksi tarvittavat kansalliset asetukset voitiin siten valmistella suunnitellussa aikataulussa. EU:n uudistettua maatalouspolitiikkaa toimeenpannaan Suomessa hyväksytyt CAP-suunnitelman pohjalta seuraavan viiden vuoden ajan. CAP-suunnitelmien toimeenpano käynnistyy koko EU:ssa vuonna 2023. Siirtymäkaudella 2021–2022 jatkettiin rahoituskauden 2014–2020 toimenpiteitä rahoituskauden 2021–2027 varoin.

Komission keväällä 2020 julkaisemassa Pellolta pöytään –strategiassa on useita aloitteita, joilla pyritään edistämään kestävästä elintarvikekulutuksesta ja helpottamaan siirtymistä terveellisiin ja kestäviin ruokavalintoihin: harmonisoidut pakolliset ravintoarvomerkinnät pakkauksen etupuolella, pakollisia alkuperämerkintöjä nykyistä useampiin elintarvikkeisiin; nykyisten päiväysmerkintöjen tarkistaminen sekä ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitus alkoholijuomiin. Komission lainsäädäntöehdotuksia odotetaan kevään 2023 aikana. Pellolta pöytään –strategiaan sisältyy myös ehdotus kestävästä ruokajärjestelmän lainsäädäntökehityksen laatimisesta sekä kestäväällä tavalla tuotettujen elintarvikkeiden merkintäjärjestelmän luomisesta. Ministeriö on osallistunut aktiivisesti Pellolta pöytään strategian aloitteiden taustaksi tehtäviin vaikutusarviointeihin liittyviin kuulemisiin.

Elintarvikeviennin arvo kasvoi vuoden 2022 marraskuun loppuun mennessä lähes 20 % verrattuna edellisen vuoden samaan ajankohtaan. Elintarvikeviennin tueksi laadittu Suomen ruokamaakuva-aineisto valmistui maa- ja metsätalousministeriön ja ulkoministeriön yhteistyönä. Maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön rahoittama Food from Finland –ohjelma jatkoi toimintaansa ja julkaisi elintarvikealan kansainvälistymisstrategian viennin linjauksiksi.

Lähirookaan, luomuun ja luonnontuotteisiin keskittyvä Ruokasektorin koordinaatiohanke käynnistyi maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella. Lähirookaan liittyvä ruokasektoriryhmä on jatkanut toimintaansa. Alueilla on runsaasti lähirookaan liittyviä hankkeita. Luomuohjelman toimenpidesuunnitelma valmisteltiin alan toimijoiden kanssa ja toimeenpano on aloitettu.

Ruokahävikin tiekartan uusi sivusto julkaistiin. Ministeriö osallistui uuden jätelain ja –asetuksen valmisteluun, joissa on mukana uutena elintarvikejäte. Ministeriön rahoittamat ruokahävikki –hankkeet jatkoivat toimintaansa.

Laajassa yhteistyössä valmisteltu kouluruokaohjelma julkaistiin. Jalkauttaminen eri puolille Suomea on käynnistynyt.

Vastuullisten ruokapalveluiden hankintaoppaan ja oppaan vastuullisiin elintarvikehankintoihin jalkautusta jatkettiin muun muassa eri tilaisuuksissa. Valtioneuvoston periaatepäätös on otettu huomioon ja toimeenpannaan useissa hallitusohjelmaan kytkeytyvissä ruokaan liittyvissä ohjelmissa.

Ministeriö valmisteli asetusmuutoksen, joka mahdollistaa vuosina 2022–2023 salmonellan vuoksi lopetettujen sikojen arvon korvaamisen osittain, sekä teetti Luonnonvarakeskuksella selvityksen salmonellariskienhallinnan tukemisen vaihtoehtoista. Selvitys valmistui vuoden loppuun mennessä ja sen pohjalta on tarkoitus päättää jatkotoimenpiteistä.

Ministeriö on osallistunut aktiivisesti keväällä 2022 annetun maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen uudistamista koskevan esityksen käsittelyyn neuvostossa. Lisäksi ministeriö on EU:n maataloustuotteiden menekinedistämispolitiikan osalta esittänyt kantojaan komission keväällä 2021 politiikan uudistamista koskeneessa julkisessa kuulemisessa. Komissio tulee antamaan sitä koskevan lainsäädäntöehdotuksen vuoden 2023 aikana.

Yhteinen ruokapöytä -keskustelufoorumin tehtävänä on rakentaa luottamusta ruokaketjuun, nostaa suomalaisen ruuan ja ruokakulttuurin arvostusta, kirkastaa suomalaisen ruoan brändiä kotimaassa ja ulkomailla sekä edistää koko ketjun yhteistä etua. Vuoden 2022 aikana panostettiin ruokajärjestelmän kansainvälistämiseen ja esiteltiin elintarvikeviennin toimenpideohjelma. Lisäksi aloitettiin työ ruokakulttuurin edistämiseksi.

Tavoite A2: Uudistuva ja kestävä luonnonvaratalous lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä

Arvosana: 4

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) toimeenpano aloitettiin maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuudessa vuodesta 2020 alkaen tehdyn työn pohjalta:

- annettiin maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma valtioneuvoston selontekona eduskunnalle. Suunnitelma on ensimmäinen laatuaan ja se kokoaa yhteen ilmastotoimenpidekokonaisuudessa vuodesta 2020 alkaen käynnistetyt toimet sekä uudet, tarvittavat lisätoimet maankäyttösektorin päästöjen vähentämiseksi sekä hiilinielujen ja -varastojen ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi.

- käynnistettiin useita selvityshankkeita toimeenpanon tukemiseksi; esim. sektorin osaamisen kehittämiseksi käynnistettiin selvityshenkilön johdolla työ kattavan tilannekatsauksen ja suositusten valmistelemiseksi. Luonnonvarakeskuksen selvityksessä käytiin läpi LULUCF-sektorin (maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous) velvoitteen 2021-2025 toteutumista. Vuoden aikana käynnistettiin myös kehittämishankekokonaisuuden vaikuttavuusarviointi.

Kansallisen ilmastomuutokseen sopeutumisen suunnitelma (KISS) valmistui.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston uuden ohjelmakauden 2021-2027 toimeenpano käynnistyi.

Kotimaisen kalan käyttöä lisäävän edistämishojelman täytäntöönpanoa jatkettiin mm. käynnistämällä Kalakumous-vaikuttajaverkoston työ.

Manner-Suomen vesiviljelystrategia 2030 vahvistettiin valtioneuvoston periaatepäätöksenä. Päästöperusteiset ympäristöluvut tulivat käyttöön vesiviljelyssä, mikä mahdollistaa suuremman tuotannon samalla ravinnepäästö määrällä ja siten kannustaa kasvattajaa vähentämään ravinnepäästöjä.

Lohikantojen suojelemiseksi Tenojoen lohenkalatus jouduttiin kieltämään myös vuonna 2022. Lisäksi annettiin hallituksen esitys lohen kalastuksen kieltämiseksi Tenojoen vesistöissä kalastuskaudella 2023.

Suomi osallistui aktiivisesti yhteisen kalastuspolitiikan ratkaisuihin, joiden myötä mm. lohenkalastuksen vuonna 2022 alkanutta kieltoa Itämeren pääaltaalla jatkettiin vuonna 2023.

Luonnonvarakeskuksen tekemän kiintiöjärjestelmä-arvioinnin perusteella muutettiin Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettua lakia (YKP-laki) erityisesti siten, että käyttöoikeudet vahvistettiin toistaiseksi voimassa oleviksi. Silakan rysäkalastus poistuu käyttöoikeuksista vuoden 2027 alusta ja toimii siitä alkaen riittävien yhteisten kiintiöiden perusteella. Lisättiin kiintiöjärjestelmään poikkeuksellisia tilanteita ja huoltovarmuutta koskeva mekanismi.

Vahvistettiin kalastusasetuksen muutos, jolla siiankalastuksessa verkkojen solmuvälivaatimusta nostettiin vaellussiian suojelemiseksi.

Otettiin käyttöön Omakala-palvelu, jonne vapaa-ajan kalastaja voi ilmoittaa saaliinsa. Annettiin tähän liittyvä hallituksen esitys kalastuslain muuttamiseksi vapaa-ajankalastuksen saalistietojen ilmoittamisesta, kalataloushallinnon tietojärjestelmien hallinnoimisesta sekä kalastuksen valvonnan ja sanktioinnin kehittämiseksi.

Jatkettiin SOTKA-hanketta (Sorsalintujen tilan kohentaminen) ja NOUSU-ohjelmaa (Vaelluskalakantojen elvyttämisohjelma) kosteikkojen elinympäristöjen ja vaelluskalojen elinolosuhteiden parantamiseksi laajapohjaisena yhteistyönä sidosryhmien kanssa.

Päivitettiin karhukannan hoitosuunnitelma ja toimeenpantiin suden ja ilveksen kannanhoitosuunnitelmia.

Vesihuoltolain uudistamiseksi asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä on laatia hallituksen esityksen muotoon kirjoitettu esitys vesihuoltolain uudistamiseksi. Tavoitteena on varmistaa julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräraysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta.

Vesiosaamisen kasvu- ja kansainvälistymisohjelmassa (osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa) avustettiin hankekokonaisuuksia, jotka perustuvat älykkäisiin ratkaisuihin ja digitalisaatioon, vesialaan vihreän siirtymän mahdollistajana, kiertotalouden edistämiseen vesialan keinoin sekä vesialan ja muiden toimialojen välisen yhteistyön lisäämiseen, resurssitehokkuuden ja energiatehokkuuden sekä veden laadun parantamiseen sekä kokonaisvaltaisiin vesihuollon ja vesivarojen hallinnan ratkaisuihin.

EU-politiikkaan vaikuttaminen:

- EU-biodiversiteettistrategian toimeenpanoon ja ohjeistuksien laadintaan vaikutettiin useiden eri työryhmien kautta tiiviissä yhteistyössä ympäristöministeriön ja sidosryhmien kanssa.

- EU:n maankäyttö-, maankäytön muutosta- ja metsätaloussektoria koskevan asetuksen (LULUCF) uudistamisesta saavutettiin alustava poliittinen sopu. Maa- ja metsätalousministeriö oli vastuullinen ministeriö asetuksen neuvotteluissa ympäristöneuvoston alaisessa työryhmässä. Ministeriö osallistui aktiivisesti neuvotteluihin ja keskusteli myös bilateraalisti komission ja jäsenmaiden kanssa.

Kansallinen metsästrategia 2035 laadittiin laajassa osallistavassa prosessissa ja osallistuttiin luonnon virkistyskäyttöstrategian laadintaan sekä toimeenpanon suunnitteluun.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi Metsähallituksen valitseman kumppanin Korsnäsin merituulivoimapuiston toteuttajaksi. Lisäksi valtioneuvosto myönsi Metsähallitukselle luvan vesialueomaisuuden vuokraamiseen Tahkoluodon merituulivoimapuiston laajennushankkeessa.

Metsätalouden ilmastokestävyyttä ja metsätalouden monimuotoisuutta edistettiin osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Vuonna 2022 tehtiin rahoituspäätökset ensimmäisen rahoitushaun perusteella. Lisäksi toteutettiin toinen rahoitushaku, jonka perusteella rahoituspäätökset tehdään vuonna 2023.

Laadittiin uusi metsätalouden määräaikainen kannustejärjestelmä (METKA), joka astuu voimaan vuonna 2024.

METSO-ohjelman (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma) ja HELMI-ohjelman (Suomen luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ja luonnon tarjoamien elintärkeiden ekosysteemipalvelujen turvaaminen) toimeenpanoa jatkettiin eri metsänomistajaryhmien metsissä.

Luotiin edellytykset Pelson vankilan lapinlehmien, kainuunharmaaslampaiden sekä suomenlampaiden muutolle Lappia ammattiopiston Louen opetustilalle Tervolaan, ja näin turvattiin Suomen alkuperäisrotujen geenivaroja.

Peltorakenteen kehittämisohjelma ("Isolohko on voimaa") ja sen loppuraportti valmistuivat vuoden 2022 loppuun mennessä. Hankkeen aikana luotiin työväliseitilä tilusjärjestelyjen toimeenpanoon, tukipolitiikan, neuvonnan sekä omistus- ja hallintaratkaisujen kehittämiseen ja viestittiin monipuolisesti eri tavoin peltorakenteen parantamisen hyödyistä ja mahdollisuuksista. Lisäksi käynnistettiin ja hyödynnettiin peltorakenteen kehittämiseen liittyvää tutkimusta ja aloitettiin pilotteihin perustuvaa kokeilua.

Ravinteiden kierrätystä edistettiin suunnitellusti ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman ja siihen tiiviisti liittyvien biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien avulla. Kokeiluohjelmalla rahoitetaan biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävää tutkimus-, kehittämis- ja

innovaatiotoimintaa sekä niihin liittyviä investointeja. Ravinnekierrätyksen investointituella tuetaan maaseudun mikro- ja PK-yritysten tuotantomittakaavaisia investointeja bio-kaasu-, lannankäsittely-, ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestointeihin. Valmistelussa on myös biokaasulaitosten ravinnekiertotuki, jonka toteuttaminen pyritään aloittamaan vuoden 2023 kuluessa.

Vuonna 2022 toimeenpantiin porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien pilotointi aloittamalla hanke kolmessa pilottipaliskunnassa ja käynnistämällä tietojärjestelmän varmistelu. Lisäksi valmisteltiin raporttia porotalouden kannattavuudesta ja kehittämistarpeista osana porotalouden tulevaisuustyötä.

Valmistelu maatalouden energiatehokkuuden toimialasopimuksen jatkamiseksi ja laajentamiseksi materiaalitehokkuuteen käynnistyi syksyllä 2022 ja jatkuu vuonna 2023. Valmisteluun osallistuu maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten lisäksi maatalous- ja puutarhajärjestöjen edustajia. Vuoden 2023 aikana laadittiin ehdotus tarpeellisista muutoksista ja lisäyksistä sopimukseen.

Komissio antoi joulukuussa 2021 tiedonannon kestävästä hiilenkierroista. Tiedonannon pohjalta komissio antoi marraskuussa 2022 asetusehdotuksen hiiliyksiköiden sertifiointista. Asetusehdotusta koskeva kansallinen valmistelu (mm. U-kirje) alkoi joulukuussa 2022 ja työ jatkuu vuoden 2023 puolella. Vaikuttamistyötä asetusehdotuksen sisältöön tehtiin jo vuoden 2022 aikana.

Tavoite A3: Monipuolinen yritystoiminta ja menestyvä maaseutu, monipaikkaisuus ja verkostot vahvistavat yhteiskuntaa

Arvosana: 4

Maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman 2021-2027 toimeenpanossa keskityttiin vuonna 2022 hyvä elämä -painopisteeseen, joka läpileikkaa ohjelman viittä teemaa. Kokonaisuohjelman toimenpiteiden toteutusta edistettiin osana maaseutupoliittikan neuvoston (MANE) temaattisten verkostojen työtä sekä valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden ja MANE:n sihteeristön toiminnan kautta. Kokonaisuohjelman 73 toimenpiteestä vireillä on 34. Loppuvuodesta valmistui arviointitutkimus maaseutu- ja saaristoalueilla asuvien lasten sivistyksellisten ja sosiaalisten oikeuksien toteutumisesta lähikoulujen lakkautuksissa sekä niiden vaikutuksista alueiden elinvoimaan. Tarkempaa seurantatietoa toimenpiteiden toteutuksesta saadaan vuonna 2023 ensimmäisen väli-raportoinnin yhteydessä.

Saaristo-ohjelman toimeenpanossa vuonna 2022 keskityttiin erityisesti ohjelman painopisteisiin saavutettavuus, lapset ja nuoret sekä kulttuuri. Saavutettavuuden osalta tehtiin tiivistä yhteistyötä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa ja käynnistettiin yhteysalusliikenteen kehittämistä tukeva hankekokonaisuus, josta maa- ja metsätalousministeriön vetovastuulla ovat selvitykset yhteysalusliikenteen reiteistä ja maksuista. Lapsiin ja nuoriin liittyen käynnistyi muun muassa lasten ja nuorten paikallisidentiteettiä tukeva SALT-verkostohanke. Keväällä 2022 valmistui saaristoaluetyypittely yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Saaristoaluetyypittelyn myötä saaristo- ja vesistöalueita on saatavilla aluetyypikohtaista tilastoaineistoa, jota aikaisemmin ei ole ollut saatavilla.

Lisäksi vuonna 2022 laadittiin arviomuistio saaristolain päivittämistarpeista. Muistion laadinnan aikana kuultiin laajasti saaristolaisia ja saaristoasioiden parissa työtä tekeviä alueellisisissa kuulemistilaisuuksissa, sähköisen kyselyn avulla sekä asiantuntijatapaamisissa.

Harvaan asuttujen alueiden (HAMA) parlamentaarinen työryhmä toteutti toimintasuunnitelmaansa pohjautuvia toimenpiteitä. Työryhmän rahoittamat harvaan asuttujen alueiden ruoka-, luonto-, kalastus- ja metsästysmatkailun, sekä kulttuurin kehittämishankkeiden hakukierrokset järjestettiin vuoden 2022 aikana. Matkailun kehittämishankkeita käynnistyi 35 kpl ja kulttuurin kehittämishankkeita 63 kpl. Kaikissa hankkeissa toiminta keskittyy pääasiassa harvaan asutuille alueille, ja keskiössä ovat näiden alueiden yritykset, yhteisöt ja kylät. HAMA-rahoitusta suunnattiin myös muihin yhteistyöhankkeisiin ja selvityksiin, kuten Kuntaliiton kanssa toteutettavaan perusopetuksen kuntaverkostoyhteistyön hankkeeseen ja ns. Japanin mallin mukaisen kotiseutulahjoitusmallin Suomeen soveltumisen selvittämiseen.

Tavoite A4: Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta

Arvosana: 4

Valtakunnallisen osoitetietojärjestelmän toteuttamista linjattiin maa- ja metsätalousministeriön johtamassa strategisessa ohjausryhmässä. Lainsäädäntöryhmä laati hallituksen esitysluonnoksen ohjausryhmän laatimien linjausten pohjalta.

Tulevaa kiinteistötietojärjestelmän uudistamista pohjustettiin tutkimuksella, jossa selvitettiin joidenkin verrokkimaiden kiinteistöjärjestelmien nykytilaa ja kehitystrendejä.

Huoneistotietojärjestelmän jatkokehittämishankkeen (HTJ2) edellyttämät säädösmuutokset huoneistotietojärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön hyväksyttiin kertomusvuoden aikana. Hankkeessa vakioidaan taloyhtiöiden hallinnollisia tietoja siten, että eri toimijat voivat hyödyntää ja saada niitä käyttöönsä koneluettavana ja rakenteellisena tietona. Hanke liittyy positiivisen luottotietorekisterin kehittämishankkeeseen.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Siirtomenojen vaikuttavuutta on käsitelty momenteittain kokonaisuuksina.

Siirtomenomomentti: 30.10.54 Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Käyttö 39 206 948 euroa

Tieto/arvio vaikuttavuudesta ja toiminnan tuloksellisuudesta:

Hevostalouden edistämiseen tarkoitettuja varoja käytetään EU:n valtiontukipäätöksen (SA.46556) mukaisesti pääosin keskus- ja maakuntaraviratojen (19) palkinto-, toiminta- ja investointitukina. EU:n komissio on sittemmin 14.10.2021 päättänyt valtiontuen hyväksymisestä vuoden 2026 loppuun saakka (SA. 63553). Raviradat tarjoavat hevosenomistajille kilpailu- ja harjoittelumahdollisuuksia alueellisesti kattavasti sekä alan ammattilaisille, että raviurheilua harrastaville. Vuonna 2022 koronaepidemiolla ei ole enää ollut merkittäviä vaikutuksia ravikilpailutoimintaan.

Luonnonvarakeskuksen hevostalouden valtiontuesta laatiman vaikuttavuusarvioinnin (1/2021) mukaan tukiohjelman voidaan todeta saavuttaneen sille asetetut tavoitteet. Analyysin mukaan myönnetyt avustukset ovat ohjautuneet kohteisiin, jotka edistävät hevostalouden ja raviurheilun toimintaedellytyksiä, kehittymistä ja menestymistä.

Palkintotuki muodostaa osan radoilla maksettavista palkinnoista. Kilpailuissa maksettavat palkinnot ovat hevostalouden merkittävimpiä rahoituslähteitä ja näin ollen keskeinen osa hevostalouden toimintaedellytyksiä. Investointituella on pyritty tukemaan erityisesti hankkeita, jotka edistävät turvallisuusnäkökohtia tai kilpailijoiden olosuhteita kaviouralla tai varikkoalueella. Ilman tukea hankkeet olisivat todennäköisesti jääneet toteuttamatta. Keskus- ja maakuntaraviratojen taloudellista asemaa koskevan selvityksen (1/2023) mukaan myönnettyt avustukset ovat olleet merkittävässä roolissa yhteisöjen kokonaistuloksen kannalta.

Suomen Hippos ry:n alueorganisaatioina toimiville hevosjalostusliitoille (15) myönnetään yleisavustusta hevosalan neuvontaan. Neuvontatyötä tehdään erityisesti varsojen tunnistamiseen liittyvien tallikäyntien yhteydessä. Tunnistaminen on pakollista, joten neuvonta tavoittaa hyvin hevosnomistajat. Neuvontatyö on tärkeää erityisesti hevosten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Lisäksi toimijoiden tietotaidon paraneminen edistää yritystoiminnan tehokkuutta.

Siirtomenomomentti: 30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha)

Käyttö 36 899 699 euroa

Momentin määrärahoilla edistettiin yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöitä.

Kaikissa työlajeissa työmäärät laskivat edellisestä vuodesta. Taimikon varhaishoidon työmäärien pysyminen likimain edellisvuoden tasolla kertoo oikea-aikaisesta metsänhoidosta. Kesäkuussa 2022 voimaan tullut nuoren metsänhoidon pienpuun keruuseen kohdistuneella tukitason korotuksella ja tukiehtojen muutoksella ei ollut isoa vaikutusta työmääriin. Metsänhoidollisten tavoitteiden saavuttamiseksi työmääriä tulisi lisätä.

Terveyslannoituksen suoritemäärät pysyivät kolmatta vuotta kohonneella tasolla. Terveyslannoitus on parantanut metsien terveyttä ja lisännyt niiden kasvua. Hiilinielun lisäämiseksi terveyslannoitusten määrää on mahdollista lisätä.

Suometsän hoidon ja metsäteiden työmäärät jatkoivat voimakasta vähenemistä. Suometsän hoidossa työmäärät vähenivät 23 prosenttia. Uusia metsäteitä rakennettiin 62 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Metsäteiden perusparannus määrät vähenivät 25 prosenttia. Suoritemäärän väheneminen on huolestuttavaa biotalouden toimintaedellytyksien näkökulmasta. Työmäärien väheneminen voi vaikuttaa pidempään jatkuessaan kuljetusoloihin ja suometsien käytön mahdollisuuksiin.

Määrärahoilla toteutettujen töiden työllisyysvaikutukset olivat noin 1 700 henkilötyövuotta.

Taulukko 1. Puuntuotannon tunnusluvut

Työlaji/työlajiryhmä	Käytetty tuki milj. euroa		Tulos	
	2021	2022	2021	2022
Nuoren metsän hoito, taimikon varhaishoito ¹⁾	34	30,2	129 008 ha	113 369 ha
Terveyslannoitus	1,5	1,5	14 124 ha	13 424 ha
Metsäteiden				
rakentaminen	0,5	0,4	66 km	25 km
perusparannus	4,1	3	459 km	341 km
Suometsän hoito ja kunnostusojitus	2,2	1,8	10 125 ha	7 816 ha

1) Sisältää taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja pienpuun keruun pinta-alan.
 2021: Pienpuuta kerättiin pinta-alasta 34 037 hehtaaria ja taimikon varhaishoitoa tehtiin 35 565 hehtaaria.
 2022: Pienpuuta kerättiin pinta-alasta 32 119 ha ja taimikon varhaishoitoa tehtiin 35 232 ha.

Siirtomenomomentti: 30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Käyttö 43 835 000 euroa

Tieto/arvio vaikuttavuudesta ja toiminnan tuloksellisuudesta:

Metsäkeskus saavutti sille asetetut tavoitteet. Toteutettiin monikanavainen Energiaa metsästä -kampanja, jolla edistettiin energiapuun markkinoille tuloa. Metsäkeskus on pystynyt vastaamaan yhdessä toimijoiden kanssa kasvaneeseen ympäristötukien kysyntään, mutta kestävä metsätalouden rahoitusjärjestelmän (Kamera) varojen käyttö on jäänyt tukitasojen nostosta huolimatta edellisiä vuosia alemmalle tasolle. Sähköinen asiointi on korkealla tasolla, mikä on nopeuttanut päätösprosesseja. Metsävaratiedon laatu ja ajantasaisuus ovat parantuneet uuden aikaisempaa tiheämmin toistettavan laserkeilausaineiston kattavuuden lisääntyessä.

Taulukko 2. Suomen metsäkeskuksen tunnusluvut

	2021	2022	2022
	Tulos	Tulostavoite	Tulos
1. Taloudellisuustavoitteet			
Metsälain mukaisten ilmoitusten käsittelyn ja päätöksenteon kokonaiskustannukset ilmoitusta kohden, euroa/kpl	11	11	11,3
Rahoituslain mukaisten hakemusten kokonaiskustannukset hakemusta kohden, euroa/kpl	69	73	78
Nuoren metsän hoidon maastotarkastusten yksikkökustannukset, euroa/kpl	269	245	397
Metsävaratiedon keruukustannukset, euroa/ha	3,3	4,5	2,5
2. Suoritetavoitteet			
Metsävaratiedon keruu, ha	2 169 000	2 500 000	2 495 000
Metsään.fi -käyttäjämäärä vuoden aikana, metsänomistajat, kpl	61 936	65 000	63 432
Metsään.fi -käyttäjämäärä, yritykset, kpl	1 050	1 060	1 140
Avoimen metsätiedon hyödyntäminen laajenee			
• ladattujen aineistopakettien määrä, GiB	39 555	26 250	58 853
• rajapintakutsujen määrä rajapinnassa, kpl	116 774 736	52 500 000	129 028 363
• karttapalvelujen katselukerrat, kpl	182 219	136 500	154 443
3. Laatutavoitteet			
Otantatarkastuksessa rahoituskelpoisuudeltaan hyvien nuoren metsän hoidon hankkeiden osuus suoritepinta-alasta vähintään, %	75	75	73,7
Päätös nuoren metsän hoitohankkeista, viikkoa vireille tulosta	2,8	3,5	2
Sähköisten ilmoitusten ja hakemusten osuus saapuneista, %	75	77	90

1.3 Toiminnan tehokkuus

Toiminnan tuloksellisuus ja tavoitteiden toteutuminen

Tavoite B1: Toimintamme on asiakaslähtöistä, horisontaalista, avointa ja ennakoivaa.

Arvosana: 4

Suomi osallistui YK:n ruokajärjestelmien huippukokouksen seurantaan erityisesti kansallisen ns. koollekutsujan (convenor) panoksella. Suomen edustaja osallistui aktiivisesti yhteyshenkilöiden kokouksiin ja tilanpäivityksiin sekä esiintyi kansainvälisissä ruokajärjestelmämurrosta koskevissa kokouksissa esittelemässä Suomen ratkaisuja ruokajärjestelmien kestävyuden vahvistamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeri osallistui aktiivisesti OECD:n maatalousministerikokoukseen tuoden esiin Suomen politiikkaratkaisuja ja innovaatioita sekä yleisistunnossa että ministerien pienryhmäkeskustelussa. Kokouksen valmisteluissa Suomi osallistui myös aktiivisesti ministerikokouksen linjauksia kokoavan julkilausuman muotoiluun. Julkilausuma ohjaa OECD:n maatalouskomitean työtä seuraavan 5-6 vuoden ajan.

Uusi pohjoismainen ruoka –manifestiin liittyen eri Pohjoismaissa on järjestetty dialogeja, työ jatkuu vielä 2023.

Aula Research Oy toteutti maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta sidosryhmäselvityksen ministeriön keskeisimpien sidosryhmien parissa. Sidoryhmäkyselyyn vastasi 557 henkilöä eri sidoryhmistä. Selvitys on osin toistoa vuonna 2019 tehdylle vastaavalle selvitykselle. Kokonaisuudessaan ministeriöön yhdistettävät mielikuvat olivat positiivisia. Valtaosan mielestä ministeriön henkilöstö on asiantuntevaa. Tyytyväisimpiä asiantuntijuuteen olivat ne, jotka pitivät yhteyttä ministeriön henkilöstöön kasvinterveyttä ja maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuutta ja laatua koskevissa kysymyksissä. Ministeriön sidoryhmäviestintään ollaan tyytyväisiä kyselyn mukaan.

Tavoite B2: Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintamme sekä neuvonta on verkostoitunutta, vaikuttavaa ja tukee ennakoivasti päätöksentekoa ja elinkeinojen kilpailukykyä

Arvosana: 4

Hiilestä kiinni -ohjelmassa tehtiin viestintäyhteistyötä konsortioiden kanssa vuorovaikutuksen tehostamiseksi. Vuoden aikana järjestettiin sidosryhmätilaisuuksia sekä ohjelman seurantaryhmän tutustumismatkoja hankkeisiin. Ohjelmassa koordinoitiin myös nuorten tutkijoiden verkostoa, jossa erityishuomiosta on tutkijanuran alkupuolella olevien tutkijoiden tukeminen.

Kansainvälinen asiantuntijapaneeli arvioi Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksen (FGI) tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta. Maa- ja metsätalousministeriön tilaaman arvioinnin mukaan FGI:n tieteellinen tutkimus on kansainvälisellä huipputasolla ja laitoksen asiantuntemusta arvostetaan ympäri maailmaa. Arviointi myös osoitti, että FGI:n tutkimusta hyödynnetään laajasti yhteiskunnassa, mm. maa- ja metsätaloudessa, liikenne- ja viestintäsektorilla, turvallisuudessa, puolustuksessa sekä ympäristö- ja rakentamisaloilla.

Ministeriön TKI-määrärahoja (tutkimus, kehittäminen, innovaatio) kohdennettiin päätöksentekoa ja elinkeinojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin. Lisäksi osallistuttiin EU:n tutkimuspuiteohjelman toteutukseen ministeriön toimialojen kannalta keskeisissä teemoissa. Maa- ja metsätalousministeriö oli mukana kahdessa metsäntutkimukseen liittyvässä EU-hankehakemuksessa (EUFORE, ForestValue2), joista kumpikin sai myönteisen rahoituspäätöksen.

Tavoite B3: Digitaaliset ratkaisumme ja tietovarantomme ovat turvallisia, hyvin käytettäviä, yhteentoimivia ja niitä hyödynnetään laajasti

Arvosana: 4

Tieto- ja kyberturvallisuutta on edistetty yhteistyöllä ja yhteisillä harjoituksilla sekä kiinnitetty huomiota ict-järjestelmien jatkuvuuden turvaamiseen koko hallinnonalalla osana toiminnan jatkuvuuden kehittämistä. Ministeriö on osallistunut digihankkeiden (mm. tuotavuusrahahankkeet) valmisteluun ja käsittelyyn yhteistyössä virastojen kanssa. Virastojen hankkeita on seurattu tietojärjestelmähankkeet sisältävän hankesalkun välityksellä sekä terävöittämällä tulosohejausta ja osallistamalla hallinnonalan yhteisiin hankkeisiin (mm. kapasiteetti- ja konesalikilpailutus ja yhteisen teknisen ympäristön uudistaminen). Ministeriö on toimittanut hallinnonalan osalta tiedot tiedonhallintalain mukaisen tiedonhallintakartan kokoamiseen valtiovarainministeriön ohjeiden mukaisesti. Digitransformaation

ohjausta edistettiin mm. tukemalla osastojen digiryhmien työskentelyä ja osallistamalla ns. kansallisen digikompassin valmisteluun sekä edistämällä kokonaisarkkitehtuuryötä ja tiedolla johtamisen valmistelua.

Vesitiedon kokoava ja ylläpitävä Vesi.fi –verkkosivusto valmistui ja tavoitti vuoden aikana yli miljoona kävijäkertaa. Lisäksi kehitettiin yhteiskunnan turvallisuuden ja toimivuuden kannalta välttämättömien vesitalouden tietojärjestelmien ja niihin perustuvien palvelujen toimintavarmuutta, turvallisuutta ja asiakaslähtöisiä käyttöliittymiä.

Toteutettiin luonnonvaratiedon kokonaisarkkitehtuuryö. Työssä tuotettiin kokonaiskuva luonnonvaratiedon kokonaisarkkitehtuurin nykytilasta ja laadittiin tavoitetilan kuvaukset sekä luonnonvaratiedon strategiakartta sisältäen vision, strategiset päämäärät ja kehittämistoimenpiteet seuraavan viiden vuoden ajalle.

Valtiovarainministeriön vetämä, valtionavustustoiminnan kehittämis- digitalisointiprojekti, käynnistyi maa- ja metsätalousministeriön osalta lokakuussa 2022. Kehittämisprojektissa valtionavustustoimintaa yhdenmukaistetaan ja käyttöön otetaan valtionapuviranomaisille kehitetyt yhteiset digitaaliset palvelut. Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja uusi toimintamalli parantavat valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta, läpinäkyvyyttä ja tekevät valtionavustusten hakemisesta ja myöntämisestä aikaisempaa selkeämpää ja sujuvampaa. Maa- ja metsätalousministeriö on ollut mukana järjestötyöryhmässä, henkilöhakijajao-
tossa, tutkimusjaostossa ja yritysjaostossa. Ministeriö valmistautui syksyn 2023 pilottihakuihin ja järjestelmän käyttöönoton laajentamiseen pilottien jälkeen.

Tavoite B4: Ennakoimme riskejä ja varaudumme kriiseihin

Arvosana: 4

Ministeriön riskienhallintaa kehitettiin syksyllä 2022 entistä systemaattisemmaksi. Ministeriön riskienhallintapolitiikan mukaisesti osastot, toimialat ja sisäisen tarkastuksen yksikkö arvioivat osana toiminnan suunnittelua toimintaansa ja tavoitteiden saavuttamiseen sisältyvät riskit. Riskejä arvioitiin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan näkökulmasta. Keskeiset riskit ja niiden vaikutukset olivat osa sisäisiä tavoite- ja resurssineuvotteluja, joissa arvioitiin tarvittavat riskienhallintakeinot ja koottiin ministeriön riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallintaa seurataan säännöllisesti ja siitä raportoidaan väliraportoinnin yhteydessä, tilinpäätöksessä ja hallituksen vuosikertomuksessa.

Tietoriskien arviointia on jatkettu osana kokonaisriskien arviointia. Tietoturva- ja tietosuojakoulutukset on määrätty pakolliseksi. Hallinnonalan virastoja on ohjeistettu varautumaan erilaisiin häiriöihin yhteistyössä palvelutoimittajiensa kanssa valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti.

Ministeriön valmiussuunnitelman päivitys valmistui lokakuun lopussa. Päivitystyössä otettiin huomioon muuttunut turvallisuustilanne, uusiin uhkiin varautuminen sekä ministeriön valmiussuunnitelman yhteensovittaminen toisaalta valtioneuvoston varautumistyön ja toisaalta hallinnonalan varautumistyön kanssa. Ministeriön valmiussuunnitelman mukaisia toimintamalleja harjoiteltiin kertomusvuoden aikana. Erityisesti varauduttiin toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen mahdollisessa sähköhäiriötilanteessa.

Tehostettiin patoturvallisuuden ja vesihuollon valvontaa ja ohjausta erityisesti häiriötilanteisiin varautumisen osalta. Kehitettiin yhteiskunnan toiminnan ja huoltovarmuuden kannalta kriittisten vesihuoltolaitosten riskien hallintaa ja jatkuvuuden turvaamista yhteistyössä huoltovarmuuskeskuksen ja toiminnanharjoittajien kanssa.

Muuttuneessa turvallisuustilanteessa koordinoitiin yhteistyössä ELY-keskuksen valvontaviranomaisten kanssa vesihuollon ja patojen turvallisuuden ja varautumisen tehostamista.

Tulva- ja kuivuusriskien hallinnan edistämiseksi asetettiin kansallinen työryhmä, jonka tehtävänä on mm. edistää tulvadirektiivin toimeenpanoa ja kuivuusriskien hallintaa Suomessa.

Vesiensuojelun tehostamisohjelmaa sekä tulvasuojelua ja peltojen vesienhallintaa on edistetty avustamalla hankkeita sekä ELY-vetoisesti järjestetyn avustushaun että tulosohjauksen kautta. Painopisteinä ovat olleet mm. maa- ja metsätaloustoimijoiden yhteistyö vesienhallinnassa, valuma-aluekohtainen suunnittelu ja toteutus sekä luonnonmukaiset vesienhallintaratkaisut. Lisäksi on toteutettu peruskuivatustuen uudistaminen tavoitteena parantaa toiminnan ilmasto- ja ympäristökestävyyttä sekä virtaviivaistaa hallinnollisia prosesseja.

Voimavarojen hallinta ja tavoitteiden toteutuminen

Tavoite C1: Henkilöstömme on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin

Arvosana: 4

Ministeriössä vuonna 2021 työstetyt strategiset osaamiset otettiin osaksi henkilöstösuunnittelua ja osaamisen kehittämistä. Henkilöstösuunnittelun ja johtamisen tueksi kehitetty HR-kumppanuusmalli otettiin käyttöön. Uusien toimintojen toimeenpanoa ja kehittämistä jatkettiin koko vuoden ajan yhteistyössä osastojen ja toimialojen kanssa.

Tehtiin yhteiset linjaukset hybridityöskentelystä ministeriössä ja palattiin asteittain työpaikalle. Pitkittyneestä koronatilanteesta huolimatta tehtävät pystyttiin hoitamaan hyvin, ja työtyytyväisyys säilyi hyvällä tasolla.

Tavoite C2: Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin

Arvosana: 4

Toimintamenojen käyttö toteutui toimintavuonna sisäisessä suunnitelmassa tehdyn määrärahamitoituksen mukaisesti. Toimintavuonna jatkettiin toiminnan sopeuttamista pitkällä tähtäimellä vuosittaisten määrärahojen puitteissa.

Määrärahojen käytön raportointi on toteutettu erikseen toimintakertomuksen kappaleessa tilinpäätösanalyysi.

Ministeriön toiminnassa on käytetty laajasti muitakin maa- ja metsätalousministeriön pääluokan määrärahoja. Näiden osuus oli 10,6 milj. euroa. Lisäksi ministeriö on näiltä momenteilta rahoittanut yhteistoimintaa ja yhteisrahoitteista toimintaa yhteensä 16,1 milj. euron edestä.

Tavoite C3: EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty

Arvosana: 4

EU-rahoituksen osalta ministeriö on mm. mukana useassa EU-osarahoitteisessa tutkimusohjelmassa, joiden avulla edistetään ministeriön toimialan ekologista ja taloudellista kestävyyttä. Kertomusvuonna valmistui mm. laaja ERA-GAS-hanke sekä tehtiin sopimukset kahdesta laajasta monivuotisesta metsäalan tutkimushankkeesta. Lisäksi on hyödynnetty pohjoismaista rahoitusta aikaisempaa enemmän.

Tavoite C4: Toimitilahallinta ja toimipaikkaverkko sekä hankintatoimi ovat tehokkaita ja tukevat kestävyttä

Arvosana: 4

Ministeriö osallistui valtioneuvoston toimitila- ja työympäristötyöhön. Ministeriön toimitiloihin kohdistuvat ratkaisut tehdään vuoden 2022 jälkeen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala osallistuu valtion toimitila- ja palveluverkko-uudistuksen kehittämishankkeeseen. Pilotteja on käynnissä Pohjois-Karjalan, Etelä-Karjalan ja Päijät-Hämeen maakunnissa. Tarkoitus on laajentaa pilotit lähivuosina koko maahan. Pilottihankkeissa kehitetään poikkihallinnollisesti valtion asiakaspalvelua eri palvelukanavilla niin virtuaalisesti kuin myös fyysisenä asiakaspalveluna yhteispalvelupisteissä ja mobiilipalveluna. Esimerkiksi Porvoossa Maanmittauslaitos toimii samassa yhteispalvelupisteessä Verohallinnon kanssa.

Hankintatoimen osalta viimeisteltiin hallinnonalan kansallisen hankintastrategian toimintasuunnitelma, jonka yhteydessä laadittiin virastokohtaiset suunnitelmat ja jossa tärkeimmiksi kehittämisalueiksi tunnistettiin strateginen johtaminen, kestävyiden kolme osa-aluetta; taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys sekä tietojohtaminen ja vaikuttavuus. Lisäksi otettiin käyttöön Hankintaluotsin ensimmäinen vaihe.

Tavoite C5: Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista

Arvosana: 4

ELY-keskusten vesihuoltopalvelut organisoitiin Etelä-Savon ELY-keskuksen valtakunnalliseen yksikköön, joka on pystynyt vastaamaan hyvin muuttuneen turvallisuustilanteen tuomiin haasteisiin.

Valmisteltiin EU:n maataloustukirahaston ja maaseuturahaston todentamisviranomaistehävän siirto valtiovarainministeriön controller-toimintoon 16.10.2023 alkavasta varainhoitovuodesta lukien.

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Toiminnan taloudellisuuden ja tuottavuuden tunnuslukuina on esitetty kirjanpitoon ja työajanseurantaan perustuvat ministeriön toiminnan kustannukset ja henkilötyövuodet toiminnoittain.

Toiminnan kustannukset olivat yhteensä 57,5 milj. euroa. Lukuun sisältyy maa- ja metsätalousministeriön oman toiminnan kustannuksia 50,5 milj. euron edestä sekä ministeriön toimintaan kohdistuneita Valtioneuvoston hallintoyksikön kustannuksia 7,0 milj. euron verran. Oman toiminnan kokonaiskustannuksista rahoitettiin maa- ja metsätalousministeriön toimintamenomomentilta 23,5 milj. euroa ja muilta momenteilta 27 milj. euroa. Kustannukset lisääntyivät merkittävästi vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna, mikä johtuu toimeenpanotehtävissä ja tutkimuksessa tapahtuneesta kasvusta.

Maa- ja metsätalousministeriön toteutunut henkilötyövuosimäärä kertomusvuonna oli 273, mistä toimintamenomomentilta palkattujen osuus oli 234 (pl. teknisen avun henkilöt ja yliopistoharjoittelijat). Toimintamenomääräältä maksetun teknisen avun henkilöstön osuus oli 9 henkilötyövuotta ja yliopistoharjoittelijoiden osuus 4 henkilötyövuotta. Yliopistoharjoittelijoiden palkkaukseen saadaan rahoitusta yliopistoilta. Muiden momenttien määrärahasta maksettiin 26 henkilötyövuotta.

Taloudellisuuden tunnusluvut

Ministeriön kustannukset on esitetty toiminnoittain vuodelta 2022 sekä kahdelta edelliseltä vuodelta. Kustannusten laskennassa on käytetty valtion uutta yhtenäistä kustannuslaskentamallia.

Taulukko 3. Ministeriön kustannukset toiminnoittain (milj. euroa)

	2020	2021	2022	Muutos (%) ed.vuoteen
YDINTOIMINNOT	6,42	10,21	16,69	63,5 %
Maatalouden toimeenpanotehtävät	0,01	0,29	1,77	
Maaseudun kehittämisen toimeenpanotehtävät	0,38	0,54	0,96	
Metsätalouden edistäminen	2,56	5,55	6,73	
Virkistyskalatalouden toimeenpanotehtävät	0,63	1,13	1,90	

	2020	2021	2022	Muutos (%) ed.vuoteen
Elinkeinokalatalouden toimeenpanotehtävät	1,08	0,62	1,94	
Riistatalouden toimeenpanotehtävät	1,27	1,45	1,29	
Porotalouden toimeenpanotehtävät			0,01	
Elintarvikkeet toimeenpanotehtävät	0,03	0,01	0,90	
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus			0,09	
Eläinten terveyden toimeenpanotehtävät	0,03			
Maanmittauksen ja paikkatietojen toimeenpanotehtävät	0,01		0,01	
Vesitalouden toimeenpano- ja edistämistehtävät	0,03	0,26	0,44	
Vesitalouden tutkimus, kehittäminen ja asiantuntijapalvelut	0,43	0,36	0,67	
OHJAUSTOIMINNOT				
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	9,46	12,90	16,71	29,5 %
Strategiatyö, kehittäminen ja seuranta	4,25	5,52	6,24	
Hallitusohjelman valmistelu ja seuranta	0,45	0,73	1,05	
Tutkimustoiminta, arvioinnit ja ennakointi	4,13	6,06	8,97	
Asiantuntijaosallistuminen muiden strategia-asioihin	0,39	0,34	0,33	
Yhteiskuntasuhteiden hoito	0,24	0,25	0,13	
Ministeriön toimialan ohjaus, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	4,30	4,74	4,84	2,1 %
Ohjaus ja kehittäminen	2,71	2,93	3,07	

	2020	2021	2022	Muutos (%) ed.vuoteen
Toiminnan ja talouden suunnittelu	1,48	1,67	1,67	
Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuunnittelu	0,06	0,04	0,05	
Seuranta ja raportointi	0,03	0,03	0,03	
Laillisuusvalvonta	0,01	0,07	0,02	
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	12,16	12,19	12,22	0,2 %
EU-säädösten valmistelu ja seuranta	4,56	4,59	4,50	
Kansallinen säädösten valmistelu	6,87	7,04	7,03	
Säädösvalmistelun avustaminen	0,46	0,39	0,37	
Säädösvalmistelun kehittäminen	0,01	0,02	0,19	
Säädösten toimeenpano, seuranta ja arviointi	0,20	0,06	0,05	
Lainsäädännön asiantuntijatehtävät muille hallinnonaloille	0,06	0,09	0,09	
EU- ja kansainväliset asiat	8,34	7,78	5,92	-23,9 %
EU-asiat	3,34	3,30	3,41	
Kansainväliset asiat	5,00	4,47	2,51	
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	1,01	0,93	1,14	23,0 %
Valtionavustukset	0,67	0,69	1,04	
Ministeriökohtaiset erityistehtävät	0,34	0,24	0,11	
Muut tehtävät	0,01	0,01	0,00	-100,0 %
Yhteensä	41,71	48,76	57,53	18,0 %

Tuottavuuden tunnusluvut

Ministeriön henkilötyövuodet on esitetty toiminnoittain vuodelta 2022 sekä kahdelta edelliseltä vuodelta. Henkilötyövuosien seuranta perustuu työajan kohdentamiseen ajanhallintajärjestelmässä.

Taulukko 4. Ministeriön henkilötyövuodet toiminnoittain

	2020 htv	2021 htv	2022 htv
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	34,1	42,3	42,3
Strategiatyö, kehittäminen ja seuranta	22,4	28,5	29,0
Hallitusohjelman valmistelu ja seuranta	2,6	4,1	5,5
Tutkimustoiminta, arvioinnit ja ennakointi	6,0	6,7	5,9
Asiantuntijaosallist. muiden strategia-asioihin	1,9	1,7	1,5
Yhteiskuntasuhteiden hoito	1,2	1,3	0,4
Ministeriön toimialan ohjaus, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	21,1	23,7	23,4
Ohjaus ja kehittäminen	13,1	14,4	14,4
Toiminnan ja talouden suunnittelu	7,7	9,0	8,6
Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuunnittelu	0,2	0,2	0,2
Seuranta ja raportointi	0,1	0,1	0,1
Laillisuusvalvonta	0,0	0,0	0,0
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	63,6	65,3	63,0
EU-säädösten valmistelu ja seuranta	23,3	24,2	22,6
Kansallinen säädösten valmistelu	35,9	37,6	36,4
Säädösvalmistelun avustaminen	3,0	2,6	2,3
Säädösvalmistelun kehittäminen	0,0	0,1	0,9
Säädösten toimeenpano, seuranta ja arviointi	1,1	0,3	0,2

	2020 htv	2021 htv	2022 htv
Lainsäädännön asiantuntijatehtävät muille hallinnonaloille	0,3	0,5	0,5
EU- ja kansainväliset asiat	26,9	26,0	24,9
EU-asiat	14,9	14,7	14,7
Kansainväliset asiat	12,0	11,3	10,2
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	5,3	4,9	6,3
Valtionavustukset	3,7	3,8	5,8
Ministeriökohtaiset erityistehtävät	1,6	1,1	0,5
Tukitoiminnot ja muut tehtävät	61,7	60,3	61,1
Palkallinen poissaolo	51,3	46,5	52,0
Yhteensä	264	269	273

1.3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maa- ja metsätalousministeriöllä oli maksullisen toiminnan tuottoja vuonna 2022 ainoastaan 600 euroa.

Kirjanpitoyksikön maksulliselle toiminnalle ei ole asetettu toiminnan luonteesta johtuen tavoitteita.

Kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen maksullisen toiminnan osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa vain, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa. Ministeriölle ei kertomusvuonna kertynyt raportointivelvoitteen edellyttämää maksullisen toiminnan määrää, minkä johdosta laskelmaa ei esitetä.

1.3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Maa- ja metsätalousministeriössä yhteisrahoitteiseen toimintaan saatu rahoitus vuonna 2022 oli yhteensä 0,37 milj. euroa, mikä oli yli 80 % enemmän kuin vuonna 2021. Yhteisrahoitteinen toiminta koostui lähes täysin eri EU-rahoitteisista hankkeista.

Kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu tavoitteita.

Kirjanpitoyksikön tulee esittää kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan vain silloin, kun kirjanpitoyksikön saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään 1 milj. euroa. Ministeriölle ei kertomusvuonna kertynyt raportointivelvoitteen edellyttämää yhteistoiminnan rahoituksen määrää, minkä johdosta laskelmaa ei esitetä.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 5. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tuotos- / suorittemäärätoteutumat vuosittain	2020	2021	2022
Säädökset			
• Hallituksen esitykset	19	17	20
• VN:n asetukset	62	67	63
• MMM:n asetukset	61	69	53
EU -normit (MMM:n vastuulla olevat)*			
• Asetukset	18	24	18
• Päätökset ml. EUTORlin sopimusasioina avatut	14	21	14
• Direktiivit	3	5	4
Lausunnot			
• Annetut lausunnot	201	224	265
• Pyydetty lausunnot	287	269	323
Kirjalliset kysymykset	56	57	59
Asetetut työryhmät sekä neuvottelu- ja lautakunnat	21	26	16
Tutkimusmääräraahakemukset	201	161	98
Valtionavustuspäätökset **	389	592	749
Julkaisut			
• MMM:n julkaisu -sarja	14	26	21
Tiedotteet	272	267	266
Tiedotustilaisuudet	25	20	15

Tuotos- / suoritemäärätoteutumat vuosittain	2020	2021	2022
Hankkeet			
• Perustetut hankkeet	65	48	37
• Käynnissä olevat hankkeet	177	149	140
• Päättyneet hankkeet	44	32	38
Komission ja neuvoston kokoukset, joissa MMM Suomen päävastuuedustaja (kokousraporttien lukumäärä)	363	479	439
Matkapäivät	1 061	808	2 442
• Kotimaa	531	571	1 292
• Muu Eurooppa	489	237	1 036
• Euroopan ulkopuoliset matkat	41	0	115

*) Käsitellyt aloitettu vuoden aikana.

**) Uuden asianhallintajärjestelmän (Vahva) käyttöönoton jälkeen (1.3.2020) luku sisältää kaikki valtionavustuksiin liittyvät päätökset kuten myöntö-, kielteiset-, oikaisu-, muutos- ja jatkoaikapäätökset sekä maksu- ja ennakkomaksupäätökset.

Luettelo maa- ja metsätalousministeriön esittelemistä eduskunnalle annetuista hallituksen esityksistä 2022 (yhteensä 20 kpl):

- Hallituksen esitys eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 83/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain sekä yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamisesta (HE 96/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläintautilain muuttamisesta (HE 286/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (HE 169/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle lannoitelaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 32/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 186/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 89/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta(HE 33/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista ja maaseudun kehittämisen

tukemisesta rahoituskaudella 2023—2027 sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 166/2022)

- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kasvinterveyslain muuttamisesta (HE 287/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain ja kolttalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 164/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elintarvikemarkkinalain muuttamisesta (HE 283/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi (HE 165/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista (HE 260/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lohenkalastuksen määräaikaisesta kieltämisestä Tenojoen vesistöissä (HE 56/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 90/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 163/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 29 a ja 48 §:n muuttamisesta (HE 167/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (HE 205/2022)
- Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden huoneistotietojärjestelmää koskevien lakien muuttamisesta (HE 168/2022)

Taulukko 6. Laaditut tulossopimukset politiikkasektoreittain

Politiikkasektori / ohjattava organisaatio	2021	2022
Tutkimus		
• Luonnonvarakeskus (Luke)	1	1
Maaseudun kehittäminen		
• 4H-neuvontaorganisaatiot	1	1
• ProAgria Keskusten Liitto, Svenska lantbrukssällskapens förbund, ProAgria Keskukset ja vastaavat ruotsinkieliset neuvontaorganisaatiot, sekä maatalouden erikoisneuvontajärjestöt	1	1
Maa- ja elintarviketalous		
• Ruokavirasto	1	1
• Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)*	-	-
• ELY-keskukset (maa- ja elintarviketalous, maaseudun kehittäminen)**	-	-
• Aluehallintovirastot**	-	-
Luonnonvaratalous		
• ELY-keskukset (kala- ja vesitalousasiat)**	-	-
• Suomen riistakeskus	1	1
• Suomen ympäristökeskus	1	1
Metsätalous		
• Metsähallitus (MH)	1	1
• Suomen metsäkeskus	1	1
Maanmittaus ja tietovarannot		
• Maanmittauslaitos (MML)	1	1
YHTEENSÄ	9	9

* Monivuotinen tulossopimus laaditaan TEM:n johdolla tulosohejausryhmässä, jonka työhön MMM osallistuu.

** Aluehallintovirastoille ja ELY-keskuksille on ohjaavien ministeriöiden yhteistyössä laadittu yhteinen strategia-asiakirja 2020-2023, jonka myös maa- ja metsätalousministeri on allekirjoittanut. MMM:n kansliapäällikkö hyväksyy ELY-keskusten tulossopimuksiin sisältyvät MMM:n toimialan tulostavoitteet. MMM ohjaa toimialaohjauksessa ELY-keskuksia luonnonvara-asioissa sekä maa- ja elintarviketaloudessa ja maaseudun kehittämisessä yhdessä Ruokaviraston kanssa. Ruokavirasto ohjaa toiminnallisesti Aluehallintovirastoja elintarvikkeiden turvallisuuteen ja laatuun liittyvissä asioissa.

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Ministeriöllä ei ollut vuonna 2022 erillisiä, vain tähän kohtaan liittyviä tavoitteita. Palvelukykyyn, suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatuun liittyviä asioita on kuvattu toimintakerptomuksen kohdissa 1.3 Toiminnallinen tehokkuus ja 1.8 Arviointien tulokset.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 7. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2020		2021		2022		muutos ed. vuoteen, %
Henkilöstön lkm, 31.12.	265	100,00	282	100,00	274	100,00	-2,8 %
• miehet	91	34,3 %	94	33,3 %	90	32,8 %	-4,3 %
• naiset	174	65,7 %	188	66,7 %	184	67,2 %	-2,1 %
Vakinainen henkilöstö	223	84,2 %	228	80,9 %	223	81,4 %	-2,2 %
• miehet	78	85,7 %	79	84,0 %	79	87,8 %	0,0 %
• naiset	145	83,3 %	149	79,3 %	144	78,3 %	-3,4 %
Määräaikainen henkilöstö	42	15,8 %	54	19,1 %	51	18,6 %	-5,6 %
• miehet	13	14,3 %	15	16,0 %	11	12,2 %	-26,7 %
• naiset	29	16,7 %	39	20,7 %	40	21,7 %	2,6 %
Kokoaikainen henkilöstö	256	96,6 %	268	95,0 %	264	96,4 %	-1,5 %
• miehet	87	95,6 %	89	94,7 %	86	95,6 %	-3,4 %
• naiset	169	97,1 %	179	95,2 %	178	96,7 %	-0,6 %
Osa-aikainen henkilöstö	9	3,4 %	14	5,0 %	10	3,6 %	-28,6 %
• miehet	4	4,4 %	5	5,3 %	4	4,4 %	-20,0 %
• naiset	5	2,9 %	9	4,8 %	6	3,3 %	-33,3 %

	lkm			%osuudet		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
15–24 vuotiaat	1	3	2	0,4 %	1,1 %	0,7 %
25–34 vuotiaat	26	31	34	9,8 %	11,0 %	12,4 %
35–44 vuotiaat	42	45	51	15,8 %	16,0 %	18,6 %
45–54 vuotiaat	78	83	65	29,4 %	29,4 %	23,7 %
55–64 vuotiaat	108	107	113	40,8 %	37,9 %	41,2 %
65- vuotiaat	10	13	9	3,8 %	4,6 %	3,3 %
YHTEENSÄ	265	282	274	100,0 %	100,0 %	100,0 %

	2020	2021	2022	muutos% ed. v.
Henkilöstön keski-ikä	51,3	50,8	50,2	-1,2 %
• miehet	50,6	50,7	51	0,6 %
• naiset	51,6	50,8	49,7	-2,2 %
Koulutustaso (indeksiluku 1–8)	6,6	6,6	6,6	0,0 %
• miehet	6,9	6,9	7	1,4 %
• naiset	6,4	6,4	6,5	1,6 %
Henkilöstökulut				
Kokonaistyövoimakustannukset, 1 000 €	20 021	20 874	21 434	2,7 %
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä työajasta, %	83,2	82,9	82,3	-0,7 %
Tehdyn työajan palkat, prosenttiosuus palkkasummasta	79,6	79,1	78,1	-1,3 %
Välillisten työvoimakustannusten prosenttiosuus tehdyn työajan palkoista	50,4	52,3	53,6	2,5 %
Työhyvinvointi				
Työtyytyväisyysindeksi, asteikolla 1–5	3,63	3,66	3,70	1,1 %
Lähtövaihtuvuus	11	6,7	12,45	85,8 %
Tulovaihtuvuus	10	12,1	13,55	12,0 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	0	0	0	

	2020	2021	2022	muutos% ed. v.
Sairauspoissaolot, tpv/htv	3,9	4	5,8	45,0 %
Henkilöstöinvestoinnit				
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	1 028,1	994,1	738,7	-25,7 %
Koulutus ja kehittäminen, tpv/htv	1,6	1,8	n/a	
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)	129	173,4	184,7	6,5 %
Työterveyshuolto (euroa/htv)	386,3	620,5	601,7	-3,0 %
Henkilöstön arvo, milj. euroa	187	200	214,9	7,5 %

Kaikki tiedot TAHTista paitsi lähtö- ja tulovaihtuvuus, työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen sekä koulutus ja kehittäminen (tpv/htv).

Eräiden talousarvion muiden kuin toimintamomenttien päätösosissa on annettu mahdollisuus käyttää määrärahaa valtion henkilöstön palkkaamiseen.

Taulukko 8. Talousarvion kulutus- ja siirtomenomenttien henkilötyövuosikiintiöiden toteutuminen

Momentti	2022 TA-momentti	2022 toteutuma. Sisältää myös 2022 käytössä olleiden siirtomäärä- rahojen tiedot
30.01.22 Tutkimus ja kehittäminen (S 3v)	32	1,77
30.01.23 Hallinnolliset järjestelyt (S 2v)	5	-
30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (S 3v)	4	-
30.10.63 Maaseudun kehittäminen (S 3v)	6	5,71
30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (A) *	250	-
30.20.47 Ruokaketjun kehittäminen (S 3v)	14	3,44
30.20.48 Peltorakenteen kehittäminen (S 3v)	3	1,90

Momentti	2022 TA-momentti	2022 toteutuma. Sisältää myös 2022 käytössä olleiden siirtomäärä- rahojen tiedot
30.40.20 Kalakannan hoitovelvoitteet (S 3v)	3	-
30.40.21 Vesivarojen käytön ja hoidon menot (S 3v)	100	52,99
30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S 2v)	120	14,84
30.40.31 Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (S 3v)	15	22,69
30.40.41 Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (S 3v)	7	1,00
30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (S 2v)	5	-
30.40.50 Riistatalouden edistäminen (S 3v)	7	1,25
30.40.51 Kalatalouden edistäminen (S 3v)	5	1,48
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen (S 3v)	80	0,50
30.70.40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (S 2v)	6	-
YHTEENSÄ	662	107,57

*Momentin 30.10.64 määrärahasta on rahoitettu palkkauksia välillisesti 167,39 henkilötyövuotta vastaavasti.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Kirjanpitoyksikön käytettävissä oli budjetoituja määrärahoja vuonna 2022 yhteensä 468 milj. euroa. Tämä oli 81 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2021, mikä johtui etupäässä siitä, että vuonna 2022 momentilla 30.20.61 Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon oli määrärahaa käytössä 43,7 milj. euroa kun taas vuonna 2021 määrärahaa ei ollut ollenkaan. Lisäksi vuodelta 2021 oli siirtynyt 16 milj. euroa enemmän määrärahoja vuodelle 2022 kuin mitä siirtyi vuodelta 2022 vuodelle 2023. Budjetoiduista varoista käytettiin 286 milj. euroa vuonna 2022. Lähes kaikki määrärahat olivat maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan määrärahoja, muiden hallinnonalojen määrärahoja käytettiin vain 1 milj. euroa. EU:lta saatiin rahoitusta 10,3 milj. euroa.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Tulot

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksessä tulomomenttien kertymä oli 197 milj. euroa (vuonna 2021 vastaavilla momenteilla tulot 192 milj. euroa). Verrattuna edelliseen vuoteen tulot olivat vähentyneet erityisesti momentilla 13.05.01 Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset.

Menot

Kirjanpitoyksikön määrärahojen nettokäyttö vuonna 2022 oli 286 milj. euroa. Se jakautui seuraavasti menomomenttilajeittain, milj. euroa:

– Kulutusmenot (momentin numerotunnus 01–29)	54	(19 %)
– Siirtomenot (30–69)	232	(81 %)
– Sijoitusmenot (70–89)	-	-
Yhteensä	286	(100 %)

Kirjanpitoyksikön siirtomenomomenttien (30–69) nettokäyttö 232 milj. euroa jakautui luvuittain seuraavasti, milj. euroa:

– Maaseudun kehittäminen	52	(22 %)
– Maa- ja elintarviketalous	48	(21 %)
– Luonnonvaratalous	121	(52 %)
– Metsähallitus	8	(3 %)
– Hallinto ja tutkimus	4	(2 %)

Momentin 30.01.01 (Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot) käyttö oli 11,8 milj. euroa. Vuodelle 2023 siirtyi 12,4 milj. euroa (vuodelle 2022 siirretty erä oli 11,5 milj. euroa). Seuraavalle vuodelle siirretty määräraha kasvoi 0,9 milj. euroa. Ministeriön tavoitteena on toimintamenomomentin siirretyn määrärahan osuuden hallittavuuden edistäminen. Vuodelle 2023 siirretystä erästä oli META III tietotekniikka -alustan uusimiseen osoitettua rahoitusta yhteensä 0,4 milj. euroa hankintatoteutuksen viivästymisestä johtuen. Kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumis suunnitelman vaikutusten arviointiin varattua määrärahaa jäi käyttämättä 0,15 milj. euroa, koska lain viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005) mukaista ulkopuolista arviointia suunnitelmasta ei tarvinnut tehdä. Lisäksi siirretyn erän kasvuun vaikutti, etteivät esimerkiksi matkustus ja ulkopuolisten palvelujen hankinnat palautuneet koronavirusepidemiaa edeltävälle tasolle.

Momentin 30.01.22 (Tutkimus ja kehittäminen) käyttö oli 5,6 milj. euroa. Vuodelle 2023 siirtyi 13,5 milj. euroa. Momentilta rahoitetaan monivuotisia tutkimus- ja innovaatiohankkeita, joiden maksatus tapahtuu toteutuneitten kustannusten perusteella. Hyväksyttävät kustannukset kertyvät tyypillisesti hankkeen elinkaarella epätasaisesti painottuen hankkeiden loppupuolelle. Tällä hetkellä momentin määrärahasa näkyy vuosien 2021–2024 aikana toteutettavan Hiilestä kiinni –ohjelman yli 15 milj. euron rahoitus, joka on osa hallitusohjelman maankäyttösektorin ilmatotoimenpiteiden kokonaisuutta.

Momentin 30.01.29 (Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot) arviomääräraha vuonna 2022 oli 30 652 000 euroa. Arvonnisäverollisten menojen määrä talousarviovuonna osoittautui arvioitua suuremmaksi etenkin Ruokavirastossa, Luonnonvarakeskuksessa ja Maanmittauslaitoksessa. Arvonnisäveron määrän kasvua selitti yhteisvaikutuksena yleinen kustannustason nousu, eräiden kuluerien palautuminen koronapandemiaa edeltäneelle tasolle sekä hallitusohjelmasta aiheutuvien toimenpiteiden jaksottuminen talousarviokaudelle. Arviomäärärahan ylitys oli yhteensä 2,4 milj. euroa ja se käsiteltiin raha-asiainvaliokunnassa 26.1.2023 (RV 4/2023).

Momentti 30.10.54 (Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen) on kolmevuotinen siirtomääräraha. Momentin määrarahasta siirtyi vuodelle 2023 noin 12,3 milj. euroa. Osa siirtyvästä määrarahasta on sidottu vuonna 2022 tehdyillä päätöksillä ja maksetaan vuoden 2023 aikana.

Momentti 30.10.63 (Maaseudun kehittäminen) on kolmevuotinen siirtomääräraha. Momentin määrarahasta siirtyi noin 6,3 milj. euroa vuodelle 2023. Määrarahalla toteutetaan 1–3-vuotisia valtakunnallisia maaseudun, saariston ja harvaan asuttujen alueiden tutkimus- ja kehittämishankkeita. Siirtyvästä määrarahasta osa on sidottu vuonna 2022 tehdyillä päätöksillä, mutta maksatukset ja rahansiirrot tapahtuvat vuoden 2023 aikana. Suurin osa siirtyvästä määrarahasta on harvaan asuttujen alueiden (HAMA) toimintasuunnitelman toteuttamiseen varattua määrärahaa. Harvaan asuttujen alueiden kehittämistyö on valtioneuvostossa uutta, poikkihallinnollista toimintaa, jota rakennetaan yhteistyössä ja uusilla toimintatavoilla. Kaikki toimintasuunnitelman mukaiset kehittämishankkeet ja muut toimenpiteet eivät ole valmistuneet vuoden 2022 aikana, vaan toiminta jatkuu vuonna 2023. Vuosi 2023 on HAMA-toiminnan viimeinen toimintavuosi.

Momentti 30.20.47 (Ruokaketjun kehittäminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrarahasta siirtyi noin 7,5 milj. euroa vuodelle 2023, josta suurin osa on jo sidottu avustusten myöntöpäätöksillä tai sopimuksilla. Ruokaketjun kehittämistyötä toteutetaan 1–3-vuotisten hankkeiden ja hankintojen kautta. Hankkeiden ja sopimusten maksuaikataulut ovat muutamista kuukausista kolmeen vuoteen asti ja määräytyvät hankkeiden ja sopimusten edistymisen mukaan.

Momentti 30.20.62 (Eräät valtionavut) on kaksivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahaa siirtyi noin 1,1 milj. euroa vuodelle 2023. Pääosa siirtyneestä määrärahasta on sidottu avustusten myöntöpäätöksillä, mutta avustusten maksatus tapahtuu määrärahan kahden vuoden käyttöajan puitteissa.

Momentti 30.40.21 (Vesivarojen käytön ja hoidon menot) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi noin 2,1 milj. euroa vuodelle 2023. Määrärahalla toteutetaan monivuotisia vesivarojen käytön ja hoidon hankkeita, joissa maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan. Määrärahan käyttö on kokonaisuudessaan sidottu hankkeisiin.

Momentti 30.40.22 (Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi 46,1 milj. euroa vuodelle 2023. Momentin määrärahalla toteutetaan 1–3-vuotisia luonnonvara- ja biotalouden kehittämishankkeita. Määräraha on pääosin sidottu hankkeisiin, mutta maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan. Siirtyneillä määrärahoilla toteutetaan muun muassa maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuutta vuonna 2023.

Momentti 30.40.31 (Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi noin 3,3 milj. euroa vuodelle 2023. Momentin määrärahalla toteutetaan monivuotisia vesi- ja kalatalouden kehittämishankkeita. Määräraha on pääosin sidottu hankkeisiin, mutta maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan. Siirtyneillä määrärahoilla toteutetaan muun muassa NOUSU-vaelluskalaohjelman hankkeita vuonna 2023.

Momentti 30.40.41 (Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi 8,5 milj. euroa vuodelle 2023. Hirvien aiheuttamat metsätalousvahingot jäivät arvioitua pienemmiksi. Momentin määrärahalla toteutetaan myös kehittämis- ja tietojärjestelmähankkeita. Määräraha on osittain sidottu hankkeisiin, mutta maksatus tapahtuu hankkeiden edistymisen mukaan.

Momentilla 30.40.44 (Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen) arviomäärärahaa jäi käyttämättä 20,2 milj. euroa. Momentin määrärahojen käytön alhainen taso johtuu tukien heikosta kysynnästä. Heikon kysynnän taustalla on jo pitkään korkealla tasolla toimineet puumarkkinat, minkä seurauksena metsätalouden toimijoiden aktiivisuus puuntuotannon turvaamiseen liittyvien palveluiden tarjontaan on jäänyt vähäiseksi Suomen metsäkeskuksen aktiivisesta tiedottamisesta ja tukitasojen muutoksista huolimatta.

Momentti 30.40.47 (Tuki joutoalueiden metsitykseen) on kolmivuotinen siirtomääräraha, jolla on valtuus. Momentin määrärahasta siirtyi 6,4 milj. euroa vuodelle 2023. Maksatus tapahtuu metsitystöiden etenemisen mukaan.

Momentti 30.40.50 (Riistatalouden edistäminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi 5,5 milj. euroa vuodelle 2023. Määräraha on pääosin sidottu hankkeisiin, mutta maksatus tapahtuu hankkeiden edistymisen mukaan. Siirtyvillä varoilla on tarkoitus toteuttaa riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 3 §:n 2 momentin sekä SOTKA-hankkeen mukaisia hankkeita vuoden 2023 aikana.

Momentti 30.40.51 (Kalatalouden edistäminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi 2,5 milj. euroa vuodelle 2023. Määräraha on sidottu hankkeisiin, mutta maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan. Siirtyvillä määrärahoilla on tarkoitus toteuttaa kalastuslain 82 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia sekä kalastuslain toimeenpanoon ja kalastusmatkailuun liittyviä hankkeita vuoden 2023 aikana.

Momentti 30.40.62 (Elinkeinokalatalouden edistäminen) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi 4,3 milj. euroa vuodelle 2023. Määrärahaa sidotaan monivuotisen ohjelmasuunnittelun mukaisesti ja on osittain sidottu hankkeisiin. Maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan.

Momentti 30.64.50 (Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät) on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi 2,2 milj. euroa vuodelle 2023. Määräraha on osoitettu Pohjois-Suomen metsäpuiden laajojen siemenkeräysten toteuttamiseen. Maksatukset tapahtuvat keräysten toteuduttua. Vuonna 2022 ei järjestetty siemenkeräystä.

Momentti 35.10.21 (Eräät luonnonsuojelun menot) on ympäristöministeriön kolmivuotinen siirtomääräraha. Maa- ja metsätalousministeriö on saanut käyttöoikeuden momentin määrärahoihin, joilla on rahoitettu monivuotisia Helmi-ohjelman hankkeita. Maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan.

Valtuudet

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan valtuudet osoitettiin vuoden 2022 tilijaottelussa maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston kirjanpitoyksiköille. Maa- ja metsätalousministeriön kirjanpitoyksikkö raportoi valtuuksia koskevassa talousarvion toteumalaskelmassaan momenteista 30.40.44 ja 30.40.47. Vuoden 2022 talousarviossa myönnettiin momentilta 30.40.44 uutta valtuutta 60,2 milj. euroa kestävän metsätalouden mukaisille työlajeille. Lisäksi talousarviossa uusittiin käyttämättä jäänyttä myöntämisvaltuutta 20,5 milj. euroa. Myönnetystä valtuudesta käytettiin 44,6 milj. euroa. Vuonna 2022 käytetyistä valtuuksista aiheutui samana vuonna menoja yhteensä 19,6 milj. euroa. Aikaisempina vuosina myönnetystä valtuuksista aiheutui menoja yhteensä 17,3 milj. euroa. Valtuuksista aiheutuva määrärahatarve tuleville vuosille on yhteensä 30,9 milj. euroa. Vuoden 2022 talousarviossa myönnettiin momentilta 30.40.47 uutta valtuutta 8,2 milj. euroa jou-toalueiden metsityksen tukemiseen. Lisäksi talousarviossa uusittiin käyttämättä jäänyttä

valtuutta 12,7 milj. euroa. Myönnetystä valtuudesta käytettiin 6,9 milj. euroa. Vuonna 2022 käytetyistä valtuuksista aiheutui samana vuonna menoja yhteensä 0,6 milj. euroa. Aikaisempina vuosina myönnetystä valtuuksista aiheutui menoja yhteensä 1,08 milj. euroa. Valtuuksista aiheutuva määräraharatarve tuleville vuosille on yhteensä 8,8 milj. euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 1,6 milj. euroa, mikä koostui lähes yksinomaan muun toiminnan tuotoista. Muun toiminnan tuotot koostuvat pääasiassa yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, jotka lisääntyivät 43 % vuoden 2021 tasosta.

Toiminnan kulut lisääntyivät merkittävästi vuoteen 2021 verrattuna. Lisäys oli 8,9 milj. euroa (21 %) ja toiminnan kulut olivat yhteensä 50,7 milj. euroa vuonna 2022. Erityisesti kasvoivat palvelujen ostot, jotka lisääntyivät yli 9 milj. euroa. Tämä lisäys liittyi lähinnä maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaan (momentti 30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen) ja maankäyttösektorin tutkimus- ja innovaatio-ohjelmaan (momentti 30.01.22 Tutkimus ja kehittäminen). Sen sijaan muut kulut vähenivät yli 50 %. Tämä liittyi vuonna 2022 tehtyyn ulkomaisten jäsenmaksujen kirjausmuutokseen.

Rahoitustuotot vähenivät 10 milj. eurolla vuoteen 2021 verrattuna. Tämä on liittynyt Metsähallituksen voiton tuloutuksen pienenemiseen.

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyi Metsähallituksen pääomien muutoksiin liittyviä eriä siten että tuottoja oli 0,07 milj. euroja ja kuluja 4,0 milj. euroa.

Siirtotalouden kulut lisääntyivät merkittävästi verrattuna edelliseen vuoteen. Suurin sektorikohtainen muutos tapahtui siirtotalouden kuluissa valtionhallinnolle, jotka lisääntyivät 44,5 milj. euroa. Tämä johtui pääosin vuonna 2022 tapahtuneesta kooltaan merkittävästä siirrosta Maatilatalouden kehittämisrahastoon. Yhteensä ministeriön siirtotalouden kulut olivat 235 milj. euroa.

Ministeriön keräämät tuotot veroista ja pakollisista maksuista sisältävät kalastukseen, metsästyksen ja riistanhoitoon sekä hevosurheiluun liittyviä tuloja. Nämä pysyivät vuoden 2021 tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriön laskennallinen kulujäämä vuonna 2022 oli 115,7 milj. euroa.

1.6.4 Tase

Taseen kansallisomaisuuden arvo oli 10,1 milj. euroa, joka koostui Metsähallitukselle siirtämättömistä luonnonsuojelutarkoituksiin hankituista maa- ja vesialueista.

Käyttöomaisuuden aineettomien hyödykkeiden arvo taseessa oli 3,2 milj. euroa. Erä koostui lähinnä kala- ja riistatalouden valmiista ja keskeneräisistä tietojärjestelmistä.

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset sisältävät Metsähallituksen peruspääoman ja muun pääoman ehdoin sijoitetut pääomat sekä ministeriön hallussa olevat osakkeet.

Pitkäaikaisiin saamisiin sisältyvät myönnetyt metsänparannuslainat, Venäjän federaation joukkovelkakirjalainat ja Metsähallituksen saamat valtionperinnöt ja maa-alueiden hallinnansiirrot siltä osin kuin niitä ei ole vielä otettu peruspääomaan.

Ennakkomaksujen määrä on vähentynyt vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna 6,4 milj. euroa. Ko. ennakkomaksut liittyvät metsänparannusvarojen siirtoon Suomen metsäkeskukselle. Ostovelat kasvoivat vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna 4,3 milj. euroa. Tämä liittyi valtion sisäisten ostovelkojen kasvuun.

Taseen lyhytaikainen vieras pääoma oli 18,5 milj. euroa, mikä on kasvanut 3,9 miljoonalla eurolla vuoteen 2021 verrattuna. Kasvu liittyy valtion sisäisiin ostolaskuihin.

Taseen loppusumma vuoden 2022 lopussa oli 3 906 544 645,95 euroa.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

1.7.1 Arvioinnin toteuttamistapa

Arviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta maa- ja metsätalousministeriössä vuonna 2022 perustuu osastoilla ja toimialoilla järjestettyihin arviointikokouksiin, sisäisen tarkastuksen työhön ja sen koordinointiin muiden tarkastajien tekemän työn kanssa sekä muuhun käytössä olleeseen arviointimateriaaliin. Arviointi perustuu valtiovarainministeriön suosittelemaan COSO – viitekehukseen.

1.7.2 Johtopäätökset

Maa- ja metsätalousministeriössä on talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti toteutettu toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden riittävät menettelyt talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden suhteen sekä hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamiseksi. Lisäksi johtamisen ja ohjaamisen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta on pyritty varmistamaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja kattavuutta parantamalla ja kehittämällä.

Maa- ja metsätalousministeriön vastattavana tai välitettävänä olevien varojen hoito ja muille virastoille ja laitoksille siirretyt tehtävät, joista maa- ja metsätalousministeriö vastaa, ovat toteutuneet talousarviolain ja –asetuksen mukaisesti.

Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan toimivuudesta maa- ja metsätalousministeriössä.

1.7.3 Olennaisimmat kehittämiskohteet

Tulosohjauksen strategisuutta ja integroitumista ministeriön omaan työhön on kehitetty merkittävästi. Työtä vaikuttavuutta kuvaavien tunnuslukujen kehittämiseksi hallinnonalalla jatketaan.

Osana tulosohjausta jatketaan hallinnonalan mittavien tietohallintohankkeiden kehitystyötä. Samalla pyritään varmistamaan niiden ylläpitoon tarvittavat resurssit.

1.8 Arviointien tulokset

Taulukko 9. Taulukko 9. Arviointien tulokset

Toimenpiteet/tavoitteet (= arvioinnin nimi, sisältö lyhyesti ja vastuuhenkilöt/ osasto)	Toteutuma (= lyhyt selite toteutuneelta osin tai syyt, jos ei toteutunut lainkaan)
Suomen LULUCF-sektorin 2021–2025 velvoitteen toteutuminen	Keväällä 2022 julkaistun vuoden 2021 kasvihuonekaasu-inventaarion pikaennakkotiedon perusteella MMM teetti Luonnonvarakeskuksella selvityksen kasvun alenemisen syistä ja vaikutuksesta EU:n LULUCF-asetuksen kauden 2021-2025 velvoitteen täyttymiseen. Arviointi osoitti että tämän hetkellä metsien vertailutasoarvolla Suomi tulisi jäämään tavoitteesta enemmän kuin asetuksesta vuonna 2018 sovittaessa arvioitiin. https://www.luke.fi/sites/default/files/2022-12/Suomen_LULUCF-sektorin_2021%E2%80%932025_velvoitteen_toteutuminen.pdf
Kalastuksen toimijakohtaisen kiintiöjärjestelmän väliarviointi	Luke toteutti tulossopimuksen mukaisesti kalastuskiintiöjärjestelmän väliarvioinnin. Väliarvioinnin perusteella muutettiin lakia yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta kiintiöjärjestelmän osalta. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/551760/luke-luobio_36_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Kansallinen metsästrategia 2025 arviointi	Arvioinnissa käsiteltiin KMS 2025 vaikuttavuutta. Strategian tavoitteita peilattiin toimintaympäristön muutokseen, ja strategian toteutumista peilattiin tavoitteisiin niiltä osin kuin se oli mahdollista. Lisäksi arvioitiin strategian toteutusta, sidosryhmien osallistamista, strategian mittarointia, strategian seurantaa ja toteutusprosessia. Arvioinnin toteuttivat Gaia Consulting Oy ja Pellervon taloustutkimus PTT. https://mmm.fi/documents/1410837/2000444/KMS-2025-arvioinnin-loppuraportti.pdf/708298b4-7ea5-ebbe-9739-c3a483153dc0/KMS-2025-arvioinnin-loppuraportti.pdf/KMS-2025-arvioinnin-loppuraportti.pdf/KMS-2025-arvioinnin-loppuraportti.pdf?t=1643972448089

<p>Toimenpiteet/tavoitteet (= arvioinnin nimi, sisältö lyhyesti ja vastuhenkilöt/ osasto)</p>	<p>Toteutuma (= lyhyt selite toteutuneelta osin tai syyt, jos ei toteutunut lainkaan)</p>
<p>Kansallinen metsästrategia 2035: Ennakoarvioinnin loppuraportti</p>	<p>Strategiavalmistelun yhteydessä toteutetun ennakoarvioinnin tavoitteena oli tukea päivitetyn strategian laatua ja vaikuttavuutta. Arvioinnissa keskityttiin erityisesti sisällön ja rakenteen kehittämiseen, toimeenpanon, seurannan sekä rahoituksen toimivuuden kehittämiseen sekä strategian kokonaisvaikutusten arviointiin kestäväen kehityksen näkökulmista. Arvioinnin toteuttivat vuorovaikutteisena prosessina Gaia Consulting Oy ja Pellervon Taloustutkimus PTT ajalla helmi-lokakuu 2022. Arviointiasiantuntijat laativat strategiavalmistelusta sekä strategialuonnoksesta analyyseja ja antoivat suosituksia sparraamalla otteella ilman, että he osallistuvat varsinaiseen strategiatyöhön. https://mmm.fi/documents/1410837/110695773/KMS2035+Ennakoarvioinnin+loppuraportti.pdf/32ca10a5-f835-204c-7e84-519994e3bdce/KMS2035+Ennakoarvioinnin+loppuraportti.pdf?t=1670943974851</p>
<p>Paikkatietokeskuksen (FGI) kansainvälinen arviointi</p>	<p>Vuonna 2022 toteutettiin Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksen (Finnish Geospatial Research Institute, FGI) arviointi. Kansainvälisistä asiantuntijajaneelin mukaan FGI:n tieteellinen tutkimus on kansainvälisellä huipputasolla. ja laitoksen asiantuntemusta arvostetaan ympäri maailmaa. FGI:n tutkimusta myös hyödynnetään laajasti eri yhteiskunnan sektoreilla. Asiantuntijoiden mukaan FGI:n tutkimuksen säilyttäminen maailman huipulla edellyttää sen erityispiirteiden huomioimista osana Maanmittauslaitosta. Arviointiraportti julkaistiin 10.2.2023.</p>
<p>Hevostalouden taloudellisuuden arviointi investointien näkökulmasta</p>	<p>Analyysissä on verrattu keskus- ja maakuntaraviratoja keskenään eri kategorioihin sijoittuvin tunnusluvuin. Yhteisöjä on tarkasteltu mm. koon, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja muiden valikoitujen mittarien perusteella. Saatu vertailutulos kuvastaa yhteisöjen sijoittumista tarkasteltujen tunnuslukujen näkökulmasta ja on riippuvainen näiden keskinäisestä painotuksesta. Lähtökohtaisesti myönnettyillä avustuksilla on ollut iso rooli tarkasteltujen yhteisöjen kokonaistuloksen kannalta.</p>

Toimenpiteet/tavoitteet (= arvioinnin nimi, sisältö lyhyesti ja vastuhenkilöt/ osasto)	Toteutuma (= lyhyt selite toteutuneelta osin tai syyt, jos ei toteutunut lainkaan)
<p>Suomen CAP-strategiasuunnitelman ennakoarviointi</p>	<p>Ennakoarvioinnin mukaan CAP-strategiasuunnitelmalla on hyvä sisäisen koherenssin taso. Toimenpidetyypit linkittyvät loogisesti erityistavoitteisiin sekä tunnistettuihin kehittämistarpeisiin. Haasteellisin osio sisäisen koherenssin osalta on erityistavoite 3, jolle on allokoitu huomattavan vähän resursseja ja toimenpiteitä, vaikka viljelijöiden aseman parantaminen arvoketjussa on hyvin tunnistettu kehittämishaaste. Myös maatalouden ulkopuolisen maaseudun kehittämiseen on toisaalta tunnistettu runsaasti tarpeita ja siihen on tarjolla erilaisia toimenpiteitä, mutta niille varattu rahoitus on suhteessa pientä. Erityistavoitteen 8 otsikossakin mainittu tasa-arvo näkyy vain parina mainintana koko CAP-strategiasuunnitelmassa.</p> <p>CAP-suunnitelman rahoitus perustuu pitkälti nykyisen ohjelmakauden rahoitukseen, ja sen painopiste on säilyttävissä toimissa. Sen sijaan EU-tason politiikkatavoitteissa uudistuminen, digitalisaatio ja osaamisen kehittäminen on nostettu tärkeiksi. CAP-suunnitelmassa allokoidaan osaamiseen, innovaatioon ja digitalisaatioon vain vajaa 3 % rahoituksesta. Neuvonta- ja yhteistyötoimenpiteiden käyttöalat laajenevat, mutta niiden rahoitus pysyy entisellään. Maatalouden ja maaseudun investoinneilla on runsaasti käyttökohteita, ja niihin suunnitellaan useita toimenpiteitä, mutta rahoituksen kokonaismäärä pysyy samalla tasolla. Viljelijöiden aseman parantaminen arvoketjussa tunnistetaan tärkeänä, mutta siihen varatun rahoituksen määrä on huomattavan pieni. Arvioinnin suosituksena oli CAP-suunnitelman rahoituksen tarkastelu priorisoitujen tarpeiden ja asetettujen tavoitteiden näkökulmasta.</p> <p>Ennakoarviointi valmistui keväällä 2022, MMM julkaisu 2022:4</p>
	<p>MMM julkaisu 2022:4</p>

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Väärinkäytökset ja rikokset

Väärinkäytöksiä tai rikoksia ei havaittu vuonna 2022.

Takaisinperinnät

Takaisinperintöjä ei tehty vuonna 2022.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	0,00	9	8,64	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	0,00	9	8,64	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	71 705 662,37	88 881 415	87 055 489,77	-1 825 925,04	101
12.30.03.	Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	10 240 564,81	10 000 000	9 753 316,52	-246 683,48	98
12.30.04.	EU:lta saatavat muut tulot	287 479,05	332 791	332 790,90	0,00	100
12.30.20.	Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta	26 727 072,62	27 752 000	28 074 577,83	322 577,83	101
12.30.41.	Tenojoen kalastuslupamaksut	32 160,00	620 000	30 175,00	-589 825,00	5
12.30.42.	Hirvieläinten metsästysmaksut	5 040 573,93	4 760 000	4 610 059,15	-149 940,85	97
12.30.44.	Kalastonhoitomaksut	9 743 994,00	10 425 000	9 327 406,08	-1 097 593,92	89
12.30.45.	Riistanhoitomaksut	11 786 900,59	11 798 000	11 733 540,38	-64 459,62	99
12.30.99.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	1 320 243,34	363 953	363 952,80	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	6 535 987,84	22 769 439	22 769 439,21	0,00	112
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	-9 313,81	60 232	60 231,90	0,00	100
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	120 006 499,69	110 002 909	110 002 908,98	0,00	100
13.01.05.	Korot muista lainoista	4 451,05	1 714	1 713,94	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	2 048,64	1 195	1 195,04	0,00	100

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
13.05.01.	Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	120 000 000,00	110 000 000	110 000 000,00	0,00	100
15.	Lainat	32 551,95	18 706	18 705,92	0,00	100
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	32 551,95	18 706	18 705,92	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		191 744 714,01	198 903 038	197 077 113,31	-1 825 925,04	100

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	100 000,00					100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	100 000,00					100 000,00	100 000,00		100 000,00	
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	8 436,96					0,00	0,00	0,00	0,00	
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (A)	1 632,96									
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (A)	6 804,00									
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	301 671 616,65	328 038 978	217 965 251,73	89 518 992,30	307 484 244,03	20 554 734,05	137 195 110,58	401 501 085,39	242 279 750,44	136 451 895,74
30.01.01.	Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (S2) (nettob)	23 410 000,00	24 148 000	11 790 402,82	12 357 597,18	24 148 000,00	0,00	11 458 690,61	35 606 690,61	23 249 093,43	12 357 597,18
	30.01.01.1. Ministeriön kulutusmenot (KPY)	6 500 000,00	6 500 000	4 618 966,91	1 881 033,09	6 500 000,00	0,00	0,00	6 500 000,00	4 618 966,91	1 881 033,09

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.01.01.2. Ministeriön palkkaukset (KPY)	16 910 000,00	17 648 000	7 171 435,91	10 476 564,09	17 648 000,00	0,00	11 458 690,61	29 106 690,61	18 630 126,52	10 476 564,09
30.01.22. Tutkimus ja kehittäminen (S3) (nettob)	10 943 000,00	8 943 000	374 364,23	8 568 635,77	8 943 000,00	0,00	10 232 402,39	19 175 402,39	5 640 994,68	13 534 407,71
30.01.22.1. Tutkimus ja kehittäminen	1 943 000,00	1 943 000	374 364,23	1 568 635,77	1 943 000,00	0,00	1 351 775,38	3 294 775,38	1 072 161,90	2 222 613,48
30.01.22.2. Maankäyttösektorin tutkimus- ja innovaatio-ohjelma	9 000 000,00	7 000 000	0,00	7 000 000,00	7 000 000,00	0,00	8 881 627,01	15 881 627,01	4 568 832,78	11 311 794,23
30.01.23. Hallinnolliset järjestelyt (S2)		0				0,00	803 089,79	803 089,79	0,00	0,00
30.01.23.2. Huoneistotieto-järjestelmä (RRF pilari2) (EK) (varattu)							803 089,79	803 089,79	0,00	0,00
30.01.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	1 192 045,88	1 585 863	1 585 862,71		1 585 862,71	0,00				
30.01.66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (A)	4 108 173,42	4 439 000	4 180 467,78		4 180 467,78	258 532,22				
30.01.66.1. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	2 307 924,03	2 589 000	2 374 726,42		2 374 726,42	214 273,58				
30.01.66.2. Euroopan metsäinstituutin rahoitus (EK) (enintään)	1 600 000,00	1 600 000	1 600 000,00		1 600 000,00	0,00				
30.01.66.3. Muut harkinnanvaraiset maksut (EK) (enintään)	200 249,39	250 000	205 741,36		205 741,36	44 258,64				
30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (S3)	50 000,00	22 000		22 000,00	22 000,00	0,00	50 000,00	72 000,00		72 000,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.10.40.2. Hallitusohjelman mukaiset kokonaan kansalliset biokaasu- ja lannankäsittely-investoinnit	50 000,00						50 000,00	50 000,00		50 000,00
30.10.40.4. Kokonaan kansalliset investoinnit		22 000		22 000,00	22 000,00	0,00		22 000,00		22 000,00
30.10.44. Maatalouden ja maaseudun yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen (S3)		1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
30.10.44.2. Siirto Ahvenanmaan maakunnalle maatalouden huoltovarmuuteen liittyen (EK) (enintään)		1 000 000	1 000 000,00		1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
30.10.50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (S3)	5 326 000,00	5 566 000	5 006 500,00	559 500,00	5 566 000,00	0,00	435 619,73	6 001 619,73	5 280 451,88	721 167,85
30.10.54. Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (S3)	39 892 000,00	39 892 000	27 555 146,00	12 336 854,00	39 892 000,00	0,00	11 651 802,52	51 543 802,52	39 206 947,64	12 336 854,00
30.10.55. Valtionapu 4H-toimintaan (S2)	4 105 000,00	4 105 000	4 105 000,00		4 105 000,00	0,00	74 123,56	4 179 123,56	4 174 400,00	0,00
30.10.63. Maaseudun kehittäminen (S3)	13 870 000,00	2 300 000	1 480 073,41	819 926,59	2 300 000,00	0,00	6 466 567,98	8 766 567,98	2 474 655,48	6 291 912,50
30.10.63.1. Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet	750 000,00	750 000	58 166,32	691 833,68	750 000,00	0,00	993 152,22	1 743 152,22	441 330,86	1 301 821,36
30.10.63.2. Kylätoiminnan valtionapu	1 400 000,00	1 400 000	1 400 000,00		1 400 000,00	0,00		1 400 000,00	1 400 000,00	0,00
30.10.63.3. Maaseutupolitiikan neuvosto	75 000,00	75 000	19 110,71	55 889,29	75 000,00	0,00	120 386,71	195 386,71	139 497,42	55 889,29

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.10.63.4. Saaristoasiain neuvottelukunta	75 000,00	75 000	2 796,38	72 203,62	75 000,00	0,00	136 957,18	211 957,18	72 428,78	139 528,40
30.10.63.6. Harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittäminen	11 500 000,00						5 146 071,87	5 146 071,87	421 398,42	4 724 673,45
30.10.63.7. Kyläkaupat monipalvelukeskuksina -hankkeet	70 000,00						70 000,00	70 000,00		70 000,00
30.20.20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (A)	24 523,59	130 000	69 481,00		69 481,00	60 519,00				
30.20.20.2. Eläintautitorjunnan ja eläinsuojelun menot	24 523,59	130 000	69 481,00		69 481,00	60 519,00				
30.20.47. Ruokaketjun kehittäminen (S3)	4 216 000,00	4 255 000	40 075,75	4 214 924,25	4 255 000,00	0,00	5 351 018,11	9 606 018,11	2 072 901,30	7 532 856,79
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämishankkeet	947 000,00	1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	407 955,77	1 907 955,77	9 843,79	1 898 111,98
30.20.47.2. Muu ruokaketjun kehittäminen	1 469 000,00	1 005 000	75,75	1 004 924,25	1 005 000,00	0,00	2 267 463,48	3 272 463,48	824 706,55	2 447 496,91
30.20.47.3. TTS Työtehoseura (Ruoka Akatemia)		150 000		150 000,00	150 000,00	0,00		150 000,00		150 000,00
30.20.47.4. Pro Pakuri Finland ry		100 000	40 000,00	60 000,00	100 000,00	0,00		100 000,00	40 000,00	60 000,00
30.20.47.5. Elintarvikeviennin edistäminen	1 200 000,00	1 500 000		1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	2 076 000,00	3 576 000,00	876 000,00	2 700 000,00
30.20.47.7. Arktiset aromit	200 000,00						199 598,86	199 598,86	79 598,86	120 000,00
30.20.47.8. Maatalouden osaamisverkosto	400 000,00						400 000,00	400 000,00	242 752,10	157 247,90
30.20.48. Peltorakenteen kehittäminen (S3)	1 000 000,00	0				0,00	1 221 423,88	1 221 423,88	271 707,25	858 808,46

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
30.20.60.	Siirto interventiorahastoon (K)	400 000,00	400 000	400 000,00		400 000,00	0,00				
30.20.61.	Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (S3)		43 700 000	43 700 000,00		43 700 000,00	0,00		43 700 000,00	43 700 000,00	0,00
30.20.62.	Eräät valtionavut (S2)	1 037 000,00	1 417 000	340 066,79	1 076 933,21	1 417 000,00	0,00	772 424,72	2 189 424,72	1 112 491,51	1 076 933,21
	30.20.62.2. Valtionavut valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille	87 000,00	87 000	87 000,00		87 000,00	0,00		87 000,00	87 000,00	0,00
	30.20.62.3. Valtionapu Helsingin yliopistolle	400 000,00	400 000	135 727,10	264 272,90	400 000,00	0,00	260 841,27	660 841,27	396 568,37	264 272,90
	30.20.62.4. Valtionapu Tampereen yliopistolle	300 000,00	300 000	14 154,42	285 845,58	300 000,00	0,00	261 583,45	561 583,45	275 737,87	285 845,58
	30.20.62.5. Valtionavut maatalojen bioturvallisuuden ja eläinten terveyden seurannan kehittämiseen	250 000,00	530 000	63 185,27	466 814,73	530 000,00	0,00	250 000,00	780 000,00	313 185,27	466 814,73
	30.20.62.6. Afrikkalaisen sikaruton ennaltaehkäiseminen		100 000	40 000,00	60 000,00	100 000,00	0,00		100 000,00	40 000,00	60 000,00
30.40.21.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (S3) (nettob)	3 043 000,00	3 159 000	1 099 150,00	2 059 850,00	3 159 000,00	0,00	59 717,70	3 218 717,70	1 158 867,70	2 059 850,00
	30.40.21.1. Vesivarojen käytön ja hoidon menot		2 799 000	989 644,79	1 809 355,21	2 799 000,00	0,00		2 799 000,00	989 644,79	1 809 355,21
	30.40.21.2. Vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelma (RRF Pilari3) (EK) (varattu)		360 000	109 505,21	250 494,79	360 000,00	0,00		360 000,00	109 505,21	250 494,79
30.40.22.	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S3)	30 996 000,00	26 384 000	2 542 725,72	23 841 274,28	26 384 000,00	0,00	41 330 750,65	67 714 750,65	21 463 947,84	46 135 954,24

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.22.01. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen		4 752 000	2 306 168,52	2 445 831,48	4 752 000,00	0,00		4 752 000,00	2 306 168,52	2 445 831,48
30.40.22.02. Maankäyttösektorin ilmastopoliittika		14 887 000	174 849,80	14 712 150,20	14 887 000,00	0,00		14 887 000,00	174 849,80	14 712 150,20
30.40.22.03. Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet (RRF Pilar1) (EK) (varattu)		5 500 000		5 500 000,00	5 500 000,00	0,00		5 500 000,00		5 500 000,00
30.40.22.06. Vieraslajien torjunnan tehostaminen		39 000	19 934,36	19 065,64	39 000,00	0,00		39 000,00	19 934,36	19 065,64
30.40.22.07. Luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet		178 000	2 838,42	175 161,58	178 000,00	0,00		178 000,00	2 838,42	175 161,58
30.40.22.08. Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke		328 000	38 934,62	289 065,38	328 000,00	0,00		328 000,00	38 934,62	289 065,38
30.40.22.09. Kotieläinten ruokinnan päästöjen vähentäminen		700 000		700 000,00	700 000,00	0,00		700 000,00		700 000,00
30.40.22.1. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	5 825 000,00						5 018 197,46	5 018 197,46	3 661 108,96	1 242 239,93
30.40.22.2. Maankäyttösektorin ilmastopoliittika	24 602 000,00						33 194 676,61	33 194 676,61	12 347 257,68	20 847 418,93
30.40.22.6. Vieraslajien torjunnan tehostaminen	85 000,00						65 065,64	65 065,64	65,64	65 000,00
30.40.22.7. Luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet	310 000,00						2 562 729,53	2 562 729,53	2 499 001,29	63 728,24
30.40.22.8. Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke	174 000,00						490 081,41	490 081,41	413 788,55	76 292,86

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (S3)	2 100 000,00	2 023 000	0,00	2 023 000,00	2 023 000,00	0,00	1 890 480,93	3 913 480,93	385 426,87	3 334 022,84
30.40.31.1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen		2 023 000	0,00	2 023 000,00	2 023 000,00	0,00		2 023 000,00	0,00	2 023 000,00
30.40.40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (A)	404 831,52	48 141	42 758,35		42 758,35	5 382,21				
30.40.40.1. Luonnonvaratalouden muut korvaukset	404 831,52									
30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (S3)	5 600 000,00	4 760 000	258 322,66	4 501 677,34	4 760 000,00	0,00	7 303 711,58	12 063 711,58	3 563 905,14	8 499 806,44
30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (S2)	3 525 134,87	2 661 975	2 226 317,92	435 656,89	2 661 974,81	0,00	126 239,75	2 788 214,56	2 352 557,67	435 656,89
30.40.44. Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (A)	42 298 207,37	57 130 000	36 899 699,38		36 899 699,38	20 230 300,62				
30.40.45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (S3)	10 027 000,00	7 527 000	7 526 255,58	744,42	7 527 000,00	0,00	1 458 316,61	8 985 316,61	8 984 572,19	744,42
30.40.46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (S2)	42 421 000,00	43 835 000	43 835 000,00		43 835 000,00	0,00		43 835 000,00	43 835 000,00	0,00
30.40.47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (S3)	2 260 000,00	6 060 000		6 060 000,00	6 060 000,00	0,00	2 086 300,00	8 146 300,00	1 709 740,00	6 436 560,00
30.40.50. Riistatalouden edistäminen (S3)	13 878 000,00	14 498 000	10 628 303,12	3 869 696,88	14 498 000,00	0,00	5 911 097,32	20 409 097,32	14 928 225,98	5 480 871,34
30.40.51. Kalatalouden edistäminen (S3)	4 180 700,00	5 190 000	2 917 686,81	2 272 313,19	5 190 000,00	0,00	1 679 082,77	6 869 082,77	4 406 198,22	2 462 884,55
30.40.51.1. Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry (EK)	60 000,00	100 000	99 880,16	119,84	100 000,00	0,00		100 000,00	99 880,16	119,84
30.40.51.2. Muu kalatalouden edistäminen	4 120 700,00	5 090 000	2 817 806,65	2 272 193,35	5 090 000,00	0,00	1 679 082,77	6 769 082,77	4 306 318,06	2 462 764,71

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (S2)	1 132 000,00	1 132 000	805 591,70	326 408,30	1 132 000,00	0,00	367 794,05	1 499 794,05	1 173 385,75	326 408,30
30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (S3)	21 788 000,00	3 072 000		3 072 000,00	3 072 000,00	0,00	24 264 455,93	27 336 455,93	2 578 279,91	4 296 599,02
30.40.62.1. EMKVR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet (kausi 2021-2027)	11 108 000,00	688 000		688 000,00	688 000,00	0,00	11 108 000,00	11 796 000,00	0,00	688 000,00
30.40.62.2. EMKVR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (kausi2021-2027) (EK) (varattu)	9 205 000,00	0				0,00	9 205 000,00	9 205 000,00	0,00	0,00
30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet	1 475 000,00	1 725 000		1 725 000,00	1 725 000,00	0,00	2 142 878,93	3 867 878,93	918 279,91	2 949 599,02
30.40.62.4. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet		151 000		151 000,00	151 000,00	0,00	1 808 577,00	1 959 577,00	1 660 000,00	151 000,00
30.40.62.7. EMKVR Tekninen apu		508 000		508 000,00	508 000,00	0,00		508 000,00		508 000,00
30.64.50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (S3)	8 444 000,00	8 656 000	7 556 000,00	1 100 000,00	8 656 000,00	0,00	2 200 000,00	10 856 000,00	7 556 000,00	2 200 000,00
30.64.50.1. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	7 344 000,00	7 556 000	7 556 000,00		7 556 000,00	0,00		7 556 000,00	7 556 000,00	0,00
30.64.50.2. Pohjois-Suomen metsäpuiden siemenhuolto	1 100 000,00	1 100 000		1 100 000,00	1 100 000,00	0,00	2 200 000,00	3 300 000,00	0,00	2 200 000,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	2 109 900,00						2 364 956,00	2 364 956,00	969 451,14	1 395 504,86
35.10.21. Eräät luonnonsuojelun menot (S3)	2 109 900,00						2 364 956,00	2 364 956,00	969 451,14	1 395 504,86
Määrärahatilit yhteensä	303 889 953,61	328 038 978	217 965 251,73	89 518 992,30	307 484 244,03	20 554 734,05	139 660 066,58	403 966 041,39	243 249 201,58	137 947 400,60

Maa- ja metsätalousministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) 1)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
	Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö 2)	Vuoden 2022 valtuudet					Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
			Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä						
30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen	335 710	60 200	20 540	80 740	44 637	36 102	36 102	36 897	17 556	8 000	3 600	1 744	30 900
Aikaisempien vuosien valtuudet	335 710							17 294	4 056	1 000	600	209	5 865
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		60 200	20 540	80 740	44 637	36 102	36 102	19 603	13 500	7 000	3 000	1 535	25 035
30.40.47 Tuki joutoalueiden metsitykseen	3 700	8 200	12 700	20 900	6 943	13 957		1 709	3 640	1 740	1 050	2 330	8 760
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 700							1 081	1 140	320	310	675	2 445
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		8 200	12 700	20 900	6 943	13 957		628	2 500	1 420	740	1 655	6 315
Yhteensä	339 410	68 400	33 240	101 640	51 580	50 059	36 102	38 606	21 196	9 740	4 650	4 074	39 660
Aikaisempien vuosien valtuudet	339 410							18 375	5 196	1 320	910	884	8 310
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		68 400	33 240	101 640	51 580	50 059	36 102	20 231	16 000	8 420	3 740	3 190	31 350

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

2) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022 - 31.12.2022		1.1.2021 - 31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	600,00		0,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 562 933,75</u>	1 563 533,75	<u>1 089 786,63</u>	1 089 786,63
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	56 561,06		18 752,27	
Henkilöstökulut	21 208 682,07		20 785 468,51	
Vuokrat	39 574,22		32 594,10	
Palvelujen ostot	28 610 067,50		19 167 813,89	
Muut kulut	1 170 708,38		2 598 055,75	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-505 000,00		-962 500,00	
Poistot	89 254,36	-50 669 847,59	89 254,35	-41 729 438,87
JÄÄMÄ I		-49 106 313,84		-40 639 652,24
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	110 061 255,63		120 116 701,79	
Rahoituskulut	<u>-70,93</u>	110 061 184,70	<u>-380,43</u>	120 116 321,36
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	73 300,00		1 978 295,82	
Satunnaiset kulut	<u>-4 035 213,97</u>	<u>-3 961 913,97</u>	<u>-237 090,46</u>	<u>1 741 205,36</u>
JÄÄMÄ II		56 992 956,89		81 217 874,48

	1.1.2022 - 31.12.2022		1.1.2021 - 31.12.2021	
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>10 086 107,42</u>	10 086 107,42	<u>10 528 043,86</u>	10 528 043,86
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	2 660 000,00		20 000,00	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	84 034 540,67		68 085 489,42	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	96 001 780,28		109 482 858,68	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	0,00		387 280,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	4 115 308,35		320 557,18	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>47 834 557,99</u>	<u>-234 646 187,29</u>	<u>3 333 211,67</u>	<u>-181 629 396,95</u>
JÄÄMÄ III		-167 567 122,98		-89 883 478,61
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	53 775 758,44		53 330 701,14	
Perityt arvonlisäverot	8,64		0,00	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 937 766,46</u>	<u>51 838 000,62</u>	<u>-1 602 426,79</u>	<u>51 728 274,35</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/ KULUJÄÄMÄ		-115 729 122,36		-38 155 204,26

4 Tase

VASTAAVAA	12/31/2022		12/31/2021	
KANSALLISOMAIUUS				
Maa- ja vesialueet	10 134 888,81	10 134 888,81	6 508 626,60	6 508 626,60
Kansallisomaisuus yhteensä		10 134 888,81		6 508 626,60
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	624 780,45		714 034,81	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 625 000,00	3 249 780,45	2 120 000,00	2 834 034,81
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennusmaa- ja vesialueet	329 437,25		329 437,25	
Rakenteet	8 771,40		8 771,40	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>3 033,00</u>	341 241,65	<u>3 033,00</u>	341 241,65
KÄYTTÖMAISUUS- ARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	15 706,24		15 706,24	
Liikelaistosten peruspääomat	2 592 060 830,84		2 591 818 700,84	
Liikelaistoksiin muun oman pääoman	<u>1 292 743 570,23</u>	<u>3 884 820 107,31</u>	<u>1 283 829 438,00</u>	<u>3 875 663 845,08</u>
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		3 888 411 129,41		3 878 839 121,54
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAIUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	1 406 731,45	1 406 731,45	1 762 577,23	1 762 577,23
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	0,00		5 400,00	

VASTAAVAA	12/31/2022		12/31/2021	
Valuuttamääräiset lainasaamiset	221 813,37		139 529,45	
Siirtosaamiset	1 739 769,92		1 745 834,77	
Muut lyhytaikaiset saamiset	111 689,90		7 243,61	
Ennakomaksut	4 519 025,42	6 592 298,61	10 882 701,34	12 780 709,17
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	0,00		117,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-402,33</u>	<u>-402,33</u>	<u>-401,25</u>	<u>-284,25</u>
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		7 998 627,73		14 543 002,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 906 544 645,95		3 899 890 750,29

VASTATTAVAA	12/31/2022		12/31/2021	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	788 608 364,76		788 608 364,76	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	3 096 639 956,87		3 075 052 455,46	
Pääoman siirrot	118 503 364,55		59 742 705,67	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-115 729 122,36</u>	3 888 022 563,82	<u>-38 155 204,26</u>	3 885 248 321,63
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	1 802 713,40		1 113 967,51	
Ostovelat	11 279 959,73		6 955 190,25	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	463 350,96		457 294,02	
Edelleen tilitettävät erät	431 050,17		437 554,18	
Siirtovelat	4 419 345,07		4 984 742,98	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>125 662,80</u>	<u>18 522 082,13</u>	<u>693 679,72</u>	<u>14 642 428,66</u>
Vieras pääoma yhteensä		18 522 082,13		14 642 428,66
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>3 906 544 645,95</u>		<u>3 899 890 750,29</u>

5 Liitetiedot

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

Kirjanpitoyksikön taloushallintoon liittyviä palveluja tuottaa Valtion talous- ja henkilöhallinnon palvelukeskus.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole muita ulkomaanrahan määräisiä velkoja ja muita sitoumuksia kuin Valtion viljavaraston vanhoihin saamisiin liittyvä joukkovelkakirjalaina

Russian Federation, jonka arvostamisessa käytetty kurssi (USD) oli 31.12.2022 1,0666. Tähän liittyvä vuodelta 2022 saamatta jäänyt suoritus on kirjattu saatavaksi.

Tilinpäätökseen on kirjattu virastojen väliset saatavat ja velat 20.1.2023 tiedossa olleiden laskujen tai ministeriössä tehtyjen tuloutusten perusteella.

Kansainvälisten jäsenmaksujen osalta on siirrytty vuonna 2022 kirjaamaan ne siirtomenoiksi.

Tilinpäätös on laadittu vakiintuneiden arvostus- ja jaksotuseriaatteiden mukaisesti.

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.01.01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	24 316 592,21		13 021 698,74		25 379 295,92				24 480 389,35	
	Bruttotulot	906 592,21		1 231 295,92		1 231 295,92				1 231 295,92	
	Nettomenot	23 410 000,00	24 148 000	11 790 402,82	12 357 597,18	24 148 000,00	0,00	11 458 690,61	35 606 690,61	23 249 093,43	12 357 597,18
30.01.22. Tutkimus ja kehittäminen (Siirtomääräraha 3 v)	Bruttomenot	11 046 267,49		537 353,85		9 105 989,62				5 913 005,61	
	Bruttotulot	103 267,49		162 989,62		162 989,62				272 010,93	
	Nettomenot	10 943 000,00	8 943 000	374 364,23	8 568 635,77	8 943 000,00	0,00	10 232 402,39	19 175 402,39	5 640 994,68	13 534 407,71
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (Siirtomääräraha 3 v)	Bruttomenot	3 043 000,00		1 099 150,00		3 159 000,00				1 158 867,70	
	Bruttotulot										
	Nettomenot	3 043 000,00	3 159 000	1 099 150,00	2 059 850,00	3 159 000,00	0,00	59 717,70	3 218 717,70	1 158 867,70	2 059 850,00

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi		Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala				
30.01.29.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	30 652 000,00	2 359 509,52	7,7
Pääloukat yhteensä		30 652 000,00	2 359 509,52	7,7

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala			22 769 439,21
Vuosi 2020			1 648 624,98
4.20.30.20.47.2.	Muu ruokaketjun kehittäminen	260,02	
4.20.30.20.48.	Peltorakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	90 908,17	
4.20.30.40.22.1.	Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	114 848,57	
4.20.30.40.31.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	194 031,22	
4.20.30.40.62.4.	EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet	148 577,00	
4.20.30.64.50.2.	Pohjois-Suomen metsäpuiden siemenhuolto	1 100 000,00	
Vuosi 2021			21 120 814,23
4.21.30.01.23.2.	Huoneistotietojärjestelmä (RRF pilari2) (EK) (varattu)	803 089,79	
4.21.30.10.54.	Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	0,88	
4.21.30.10.55.	Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	4 723,56	
4.21.30.40.62.1.	EMKVR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet (kausi 2021-2027)	11 108 000,00	
4.21.30.40.62.2.	EMKVR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (kausi 2021-2027) (EK) (varattu)	9 205 000,00	
Pääluokat yhteensä			22 769 439,21
Vuosi 2020			1 648 624,98
Vuosi 2021			21 120 814,23

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	17 920 347,20	17 456 786,85
Palkat ja palkkiot	17 859 438,42	17 333 942,85
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	60 908,78	122 844,00
Henkilösivukulut	3 288 334,87	3 328 681,66
Eläkekulut	2 989 081,75	2 940 289,43
Muut henkilösivukulut	299 253,12	388 392,23
Yhteensä	21 208 682,07	20 785 468,51
Johdon palkat ja palkkiot, josta	429 055,72	378 323,04
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	720,00	640,00
Johto	480,00	400,00
Muu henkilöstö	240,00	240,00

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2022	2021	Muutos 2022-2021
Korot euromääräisistä saamisista	7 261,15	17 432,33	-10 171,18
Korot valuuttamääräisistä saamisista	17 341,11	40 454,25	-23 113,14
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	35 458,33	56 766,57	-21 308,24
Osingot	1 195,04	2 048,64	-853,60
Liikelayritysten voiton tuloutukset	110 000 000,00	120 000 000,00	-10 000 000,00
Rahoitustuotot yhteensä	110 061 255,63	120 116 701,79	-10 055 446,16
Rahoituskulut			
Korot euromääräisistä veloista	53,60	51,93	1,67
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,24	317,71	-317,47
Muut rahoituskulut	17,09	10,79	6,30
Rahoituskulut yhteensä	70,93	380,43	-309,50
Netto	110 061 184,70	120 116 321,36	-10 055 136,66

Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Laina- pääoma 31.12.2022	Lisäys 2022	Vähennys 2022	Laina- pääoma 31.12.2021	Pääoma- muutos 2022-2021
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 364,55	0,00	0,00	1 364,55	0,00
Yritykset	1 364,55	0,00	0,00	923,99	440,56
- Yksityiset yritykset	1 364,55	0,00	0,00	923,99	440,56
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	440,56	-440,56
Kotitaloudet	57 975,66	0,00	18 706,16	76 681,82	-18 706,16
Työnantaja- ja muut elinkeino- harjoittajien kotitaloudet	42 595,68	0,00	12 812,09	55 407,77	-12 812,09
-Maatilatalouden- harjoittajien kotitaloudet	42 595,68	0,00	12 812,09	55 407,77	-12 812,09
Palkansaaja- kotitaloudet	15 379,98	0,00	5 894,07	21 274,05	-5 894,07
Ulkomaat	603 825,61	0,00	35 684,70	639 510,31	-35 684,70
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	603 825,61	0,00	35 684,70	639 510,31	-35 684,70
Yhteensä	663 165,82	0,00	54 390,86	717 556,68	-54 390,86

Kohdassa Ulkomaat oleva erä on dollarimääräinen joukkovelkakirjasaaminen Venäjän valtiolta. Tämän saamisen tasearvosta on pitkäaikaisissa saamisissa 0,38 milj. euroa ja lyhytaikaisissa saamisissa 0,22 milj. euroa.

Kyse ei ole talousarviotaloudesta annetuista lainoista vaan Valtion viljavaraston saatavista, jotka on muunnettu joukkovelkakirjasaamiseksi.

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2022						31.12.2021	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myynti- oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet		21 809,48	15 706,24			1 195,04	26 205,52	15 706,24
Aktia A	2 134	21 809,48	15 706,24			1 195,04	26 205,52	15 706,24
Osakkeet ja osuudet yhteensä			15 706,24			1 195,04		15 706,24

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Kirjanpitoarvo 31.12.2021
Liikelaitos Metsähallitus	3 884 804 401,07	3 875 648 138,84
• Peruspääoma	2 592 060 830,84	2 591 818 700,84
• Muu oma pääoma	1 292 743 570,23	1 283 829 438,00
Yhteensä	3 884 804 401,07	3 875 648 138,84

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	59 340,21	59 340,21
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	-402,33	0,00	0,00	-402,33
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	-402,33	0,00	59 340,21	58 937,88

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 12.

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15 Velan muutokset

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 17.

Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 18.

6 Allekirjoitus

Maa- ja metsätalousministeriö

Hallituskatu 3 A, Helsinki
PL 30, 00023 Valtioneuvosto
mmm.fi

ISBN: 978-952-366-568-2 PDF

ISSN: 1797-397X PDF